

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
Hírlapkönyvtári
Árvedék

A FÜST

megjelenik havonta

1930

Január február
(kettős szám)

Ára 40 fi

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Már a nagypapa is **Brázay** sósborszeszt használt s az unoka is hűségesen kitart mellette, mert mindhiába a legelső és legjobb eredeti sósborszesz a

BRÁZAY SÓSBORSZESZ

A Brázay-készítmények, mint a:

Brázay sósborszeszszappan, Najád-krém, Kölni víz, Kalogén fogkrém, Brázay mosószappan világhírűek

Kellner Gyula

kő- és könyvnyomdai munkák vállal.

BUDAPEST, V.,
CSÁKY UCCA 17.

K É S Z Ū L N E K :
Cimkék, számlák és levélpapírok, plakátok, eljegyzési és esketési meghívók és e szakmába vágó különféle nyomtatványok.

TELEFON:
AUT. 130—89.

Szállítunk

nyomtatványokat

könyvnyomdai, litográfiai vagy offset **legmodernebb kivitelben**, legjutányosabb árak mellett, legrövidebb időn belül. — Költségvetések vagy képviselőlátogatás minden kötelezettség nélkül.

Korvin Testvérek Grafikai Intézete

Budapest, VI. Révay u. 14

Telefon: Aut. 214 32.
és Aut. 165—51.

SZEILER JÓZSEF

Budapest, VI., Teréz-körút 21. ★ Telefon: 266—74.

Réz- és acélvésések, papír, fém és egyéb anyagok nyomásához.

Bélyegzők. — Dombornyomású pecsétbélyegek, címkék és reklámtáblák.

vésnökki intézet
és dombornyomda

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

a füst

Szerkesztőség :
Budapest, IX., Gönczi Pál u. 4. Telefon : Aut. 855—57
Kiadóhivatal :
Budapest, X., Szapáry uca 31. Telefon : J. 348—76

MEGJELENIK HAVONTA
EGYES SZÁM ÁRA 20 FILLÉR
Előfizetési ára egészévre 2.40 pengő, félévre 1.20 pengő

A füstölő Miss Magyarország — Papsz Mária

(ifj. Vajda Pál felv.)

Három szívár

Írta: **Karinty Frigyes**

— Kérem itt nem lehet dolgozni...

— Nem??... Hát akkor csináljon maga valamit — tessék! Nekem elég volt! Én nem bírok ezzel a kölyökkel. Csináljon vele valamit, intézze el, üsse agyon, vagy vigye valahová, én nem bánom, nekem elég volt, én megszököm! Én megőrülök vele!

— Igazán nagyon kedves. Nagyon észszerű. Példás nevelés. Nagy élvezet itthon dolgozni. Örültek háza.

— Örültek háza?!... Nem örültek háza, hanem hülyék intézete. Nagyon természetes, hogy ebben a házban minden a feje tetején áll, hogy minden elvadul, ahol egy ilyen nyám-nyám ember nem tud tekintélyt tartani ezzel a... gaz kölyökkel.

— Ne méltóztassék üvöltetni, először is azzal tessék kezdeni, hogy ne méltóztassék üvöltetni. Nagyon jó nevelés. Hogy legyen nekem tekintélyem, amikor a gyerek előtt nekimegy az apjának, amikor a gyerek azt hallja az anyjától, az apjának, hogy nyám-nyám. Azt a keserves mindenit...

— Hát akkor intézze el maga. Én nem tudok mihez kezdeni vele.

— Először is méltóztassék megőrizni a nyugalmát, azt a keserves...

— Ne ordítson! Megőrültek? Most maga is ordít? Együtt bömbölnék?

— De igenis ordítok! Azt ordítom, hogy ne tessék lármát csapni, hogy ez nem nevelés, ez gyerekegyüllösség, hogy így nem lehet elintézni a dolgot, a gyerekek semmi sem árt jobban, mintha indulatkitörést lát és veszekekedést — az egyetlen dolog, ami a gyerekre hat, a higgadtság, azt a keserves...

— Higgadtság? Kérem! Hát üsse agyon, ha maga higgadt, én nem bírok vele.

— Először is miről van szó?

— Kérdezze meg — ezt... ezt a szörnyetgeget! A fiát!

— Meg is kérdezem! Egy három éves gyerekkel lehet már egész higgadtan és nyugodtan beszélni. Kis fiam... most szépen elhallgatsz!.. értetted!... most szépen elhallgatsz!... Értetted!?... abbafeled az üvöltést kisfiam, szépen, ugy-e édes kis fiam, szépen abbafeled az üvöltést és idefigyelsz apuskádra — ugye? és szépen okosan és értelmesen elmondod, hogy miért üvöltés édes fiam... értetted? most abbafeled az üvöltést... édes kis fiam... és szépen... ugy-e... nyugodtan,, ilyen nyugod-

tan... ugy-e... ahogy apukád,,, ugy-e,,, beszél veled... abbafeled... abbafeled... abbafeled... feled abba?

— Jézusmária, ne rázza ilyen rémesen, hiszen megfullad! elkékiül!

— Hát akkor én nem tudom! Mit akar tulajdonképpen?

— A harmadik csokoládészivart!

— Miféle harmadik csokoládészivart?

— Mert megérezte, megszagolta a gyalázatos komisz kölyök... hogy még van egy... az első se kellett volna odaadnom, egészbe nyelte le, majdnem megfulladt... de addig bömbölt, amíg a másikat is kicsikarta — most aztán tessék! ez a harmadikért van, mert nem akarom odaadni! mert szétpukkad! mert megint nem fog vacsorázni!

— Hát persze, nagyon helyes. Nagyon érthető. Hát lehet másképpen? Ha maga odaadja neki a másikat, csak azért, mert kéri...

— Mit csináljak vele, mondja meg?!

— Hogy mit csináljon? Azt a keserves... Hát nincs igaza a gyerekeknek, mikor látja, hogy bömböléssel és erőszakoskodással mindent elér? Most azért bömböl, mert rájött, hogy a másodikat sikerült kibömbölnie... biztos benne, hogy a harmadikat is sikerül! Na de hiszen — ezuttal majd meg fogom vele értetni — amit maga nem tud vele megértetni, hogy nem történik mindig az, amit ő akar! hogy van itt a házban másik akarat is!... ha nem is az anyjác...

— Üsse agyon!

— Hogyne! Agyonütni! Nagyon egyszerű! Egészen fölösleges mináen indulatkitörés. Neki érezni kell egy nyugodt, erős akaratot — értette? Ő vele meg kell értetni, hogy kár erőszakoskodni... be kell láttatni a gyerekekkel, hogy az ő akaratának meg kell hajolni... értetted kis fiam? Nincs csokoládészivart. Értetted? Nincs, punktum. Miért? Azért, mert apuka mondja. Punktum. Értetted? És most szépen abbafeled az ordítást... értetted? így... egészen nyugodtan... értetted?... abbafeled... értetted?... abbafeled... értetted?... abbafeled... Értetted?

— Jézus Mária... hiszen még jobban üvölt, mint előbb...

— Csöná! Azért, mert magát hallja... Csöná!... Menjen ki!... Nézd édes kis fiam...

Most abbahagyod... mert különben apukád... nagyon... nagyon... nagyon megver édes kis fiam...

— Jézus Mária...

— Azt mondtam, menjen ki a szobából, azt a keserves... hisz ez egy tébolya... nem érti, hogy csak a nyugalom... Nézd édes kis fiam... most számolok háromig... ha addig nem hagyod abba az ordítást... nagyon megverlek... Értetted?... egy... kettő...

— Jézusmária...

— Egy... kettő... egy... kee...e...t... tő...ő...ő... Menjen innen, mert maga is kaphat egyet!

— Az Isten szerelmére!

— Nem hagyod abba? M... Nem hagyod abba? Mi?... Abbahagyod?... Abbahagyod?!...

— Vadállat!... Gyilkos!... Adja ide azt a gyereket... a gyereket!... menjen innen, maga vadállat...

— Ne ordítson! Most eltépte a ruháját...

— Inkább a ruháját, mint az egész gyereket... Ne jöjjön ide... Vadállat... Mucikám... ucimuci... Jézusmária... elájul... vizet... Gyilkos... Életvirág... gyönyörűség... boláogság... hol bibis?... ide ne jöjjen... ne közeledjék... gyilkos...

— Ugyan kérem, nincs neki semmi baja!

— Menjen innen...

— Csak megengedi, hogy a saját gyereket megnézzem!

— Miután félig agyonvertel!

— Félig agyonvertem!!... Kettőt híztam rája... Rémes!...

— Kettőt?!... Idenézzen... Mind az öt ujját látszik...

— Ce... borzasztó... hát aztán...

— Hát aztán, mondja az a vadállat... az a komis, rossz apád... akácfavirágom... ne is nézz rá... mi kell harmatbogár... csak szólj már... nem bírom hallgatni ezt a vinnyogást... megszakad a szívem... akarsz egy csokoládészívert?

— Na látja, már magához tért!

— Igen, mert én tudok vele bánni. Mert érzi, hogy az anyja ölében van. Magára, nyugodt lehet, három évig nem fog ránézni többé!

— Na ne mondja! Hát fogadjunk! Hé, fiú!

— Lesheti, amíg magára néz! Nézze a drága, hogy elbujik a mellemre!

— Ccc... Hát idefigyeljen... Hé, fiú,,, idenéz... mi ez?... Na?... Na!... látja, hogy néz!... Már mosolyog is!...

— Mi az, mit mutogat neki?

— A negyedik csokoládészívert.

Részlet egy készülő színdarabból

Irta: EGYED ZOLTÁN

Pototzky: Also kedves Szentimrey... *(megnézi tetőtől talpig, 2—3 lépést fel és alá sétál előtte)*. Wie soll ich's den sagen... nagyon örülök, hogy éppen maga van szolgálatban. Das ist nämlich heute eine verflixt dumme Geschichte... *(hirtelen nekidurálja magát)*: Also ide figyeljen.

Szentimrey: Igenis ezredes úr.

Pototzky: Nézze Szentimrey, nehogy félreértsen... itt az udvarnál, maga tudja, ez itten egészen más valami, wie draussen beim Regiment. Nicht war? Hát itten nincsenek ulánusok és nincsenek lovak, hanem itt van valami egészen más. Ein ganz anderer Dienst, nicht war? Also das wissen wir ja alle...

Szentimrey: Igenis ezredes úr, ezt mindnyájan tudjuk.

Pototzky: Na als'denn. Hát jól ide figyeljen. Itt most szükség van, — wissen's — auf Ihre ganze Intelligenz! Azért is vezényeltük ide az udvarhoz, mert a maga Conduit-listájában ez benne volt: ausserordentliche Intelligenz mit edlem Geist und Ritterlichkeit verbunden. És azonkívül a Siller ezredes úr, aki nekem Jahrgangskamerádom volt, külön is... a legjobb véleményt adta magáról... als'denn ide vezényeltük...

A cigarettázó gépiróhisasszony (Vajda — Photopan)

Szentimrey: Igenis ezredes úr.

Pototzky: *(Most már szolgálati hangon.)* Tehát főhadnagy úr, arról van szó... hogy Őfensége ma itt... a legbensőbb lakosztályában, fogadni fog valakit... *(most hirtelen megint bizalmaskodva, ságva, éppen csak hogy nem kacsint hozzá, zsenben van, hogy neki, tisztességes öreg katonának, vénségére ilyen ügyekbe kell ártania magát)*, egy hölgyet...

Szentimrey *(szemtelenül)*: Igenis ezredes úr: Őfensége egy hölgyet fog fogadni.

Pototzky *(megkönnyebbülve, hogy túl van a nehezén)*: Also eine Gräfin oder eine Schauspielerin, oder so etwas... Most már kedves Szentimrey magának kell arra ügyelni, hogy itt valami baj ne legyen. Hogy minden klap-poljon. Sie verstehen mich doch... Na..., nem azt akarom, hogy... Isten őrizz... Csak tudja... nagyon szomorú tapasztalatok vannak... maga ért engem ugyebár...

Szentimrey: Igenis ezredes úr.

Pototzky: Na alls denn. Hát hogy hogy fogja csinálni azt én nem tudom, mert magának itt sem szabad lennie és mégis mindenütt ott kell majd lennie. Ihr Ungarn seits aber alle so fixe Kerls, hát én nem félttem magát. Csak valamiről fel akarom világosítani. A hölgy, aki ide jön... már évekkel ezelőtt... also, wissen Sie eine alte Bekanntschaft. Őfensége nagyon ragaszkodik hozzá. Csak egy baj van... wie soll ich's denn nur sagen: önagysága nem nagyon ragaszkodik őfenségéhez. Hát nem csudálatos?

Szentimrey: Igenis, parancsára csodálatos, ezredes úr!

Pototzky: Na also, lehet, hogy ebből esetleg lesz valami kis differencia, vagy szóváltás, was weiss ich, esetleg Őfenségének lenne szüksége önre valamilyen okból...

Szentimrey *(meghökken)*.

Pototzky *(ránéz, megérti, dühösen)*: Na zum kukuk Donnerwetter noch einmal, das ist doch auch allerhöchster Dienst! Azt hiszi talán, hogy én úgy el vagyok ragadtatva az egész históriától? *(Kis szünet, fel-alá rohangál, lágyan, szinte könyörögve.)* Schaun's Szentimrey... Háborúban ilyenkor lehet Mária Terézia rendet kapni... Hát nagyon kérem ügyeljen... a császár sohasem bocsájtaná meg... ha valami baj lenne... ha nem ügyelnénk eléggé. Hát..

Szentimrey: Nyugodt lehet ezredes úr, ügyelni fogok ezredes úr.

Pototzky *(megkönnyebbülve, egészen felvilágyozva)*: Na alls denn. Tudtam én, hogy jó kézben lesz magánál a dolog. *(Megveregeti a vállát, kezet fog.)* Also szervusz.

Ki mit sziv

Georg
rajzai.

A zenész
Szimfóniát

A költő: Dramát

A Don Juan:
Hölgyet

A táncosnő:
Bajadért

Akinek
péze van: Havamát es akinek nincs Havónát

Asszonyok cigarettáznak...

Írta: FORRÓ PÁL

Nem tudom, gondolkoztak-e már a füst különös, misztikus jelentőségén? Mikor az első emberpár két fia, Kain és Ábel, tüzet gyújtottak az Úr tiszteletére, az oltár füstjének irányát figyelték. A kékes-szürke vékony kígyózdó füstoszlopot, mely mint valami lenge fátyol ezer szeszélyes vonalba törve emelkedik az ég felé. Nincs semmi a világon, ami titokzatosabb lenne és jobban izgatná a képzeletet, mint az ilyen könnyed füst. Tűzből születik és a végtelenbe tör. A legfantasztikusabb képeket látni benne: igéző lengeruhájú nőket, ijesztő démonokat, szörnyeket és virágokat.

*

A nők imádják. Az el nem csókolt csókok romantikáját álmodják végig, amikor a karoszekben hátradőlve cigarettájukat szívják és félíg lehúnyt szemhéjuk alól a füstöt nézik és a felparázsló tüzet. Minden illúzió és minden hamuvá lesz! — gondolják magukban.

*

Mikor szemközt ülnek azzal, akit szeretnek, akkor új szerephez jut a cigaretta. Hallgatnak, de a mozdulat, ahogyan ajkukhoz viszik a cigarettát, a mély, sóhajtott szippantás, mellyel szívják, tikkadt és izgalmas szerelmi játék. A férfi megremegve nézi, látja milyen gyorsan, sűrűn csillan meg a tűz a cigaretta végén és megérzi az édes, benső izgalmat, mely a nő szívét dobogtatja. Abból a tempóból, mellyel a nő a cigarettáját szívja és a mozdulatból, ahogy azt kezében tartja, meg lehet állapítani, hogy szerelmes-e?

*

Akkor is jó a cigaretta, ha csalódott a nő. Valahogyan kiegészíti a lezajlott tragikomédia fanyar, keserű szájízét. Az ideges, fáradt nő vadul és mértéktelenül cigarettázik. Menekül a dohányhoz. Minden cigaretta egy-egy morfiuminjekciót pótol.

*

A nagyvilági nő tisztában van a szép mozdulat és a szép póz jelentőségével. Már pedig, akinek cigaretta van a kezében, óriási előnye van nemdohányzó barátnőjével szemben.

Mert a cigaretta jogcím arra, hogy időnkint egy-egy hatásos mozdulatot tegyen, hogy a kezét lankadtnan vagy erőlyesen lendítse, merész és izgalmas ívekben, amint süllyeszti, emeli vagy megrögzíti egy-egy festői helyzetbe merevülve.

*

A bakfis a cigarettával adja tudtára a világnak, hogy igényt tart arra, hogy nagy leánynak tartsák. A cigarettázó bakfis komoly, pártiképes férfiakról álmodozik és véget vet a diák-szerelmeknek.

*

A cigaretta a hangulatok megindítója. Napközben a munkánál a gondolatokat fegyelmezi. De este, vacsora után, kint a terraszon halk muzsikaszó mellett és a tengerparton, mikor felszikkraznak a cigaretták millió asszony és leány ajkán, halhatatlan vallomást mond az örök tűznek és a végtelennek és szárnyat bont bennük egy édes, ájult érzés, névtelen és szavakkal ki nem fejezhető. A füstkarikák belesuhannak a meleg éjszakába, felszöknek a csillagok felé és egyesülnek a virágok illatával.

*

Ha két barátnő cigarettára gyujt: szerelemről kezd beszélni. És a szerelem fegyverzetéről: ruhákról. A harctérről: estélyekről, színházakról. A cigaretta megindítja szerelmi fantáziájukat.

*

Mulatókban a terem betölti a sűrű cigarettafüst. Polgárasszonyok, akik nézik a parketten folyó tarka, tikkadt levegőjű életet és akikben nyugtalanul mozdul meg valamilyen különös érzés, idegesen és talán ijedten gyujtanak rá. És a táncosnők, akik minden éjszakát végigpezsgőznek és táncolnak, szintén cigarettáznak. Ők is a gondolatok elől menekülnek.

*

Ámbár az is lehet, hogy mind ez nincs is így és annak a barátomnak van igaza, aki azt írta egyik karcolatában, hogy a nők azért szeretik a cigarettát, mert hasonlít a gazdag emberhez: tele van dohánynyal!

A cigaretta születése, élete és halála.

(Georg fotomontage)

A füstölő irodalom

»Kenyéren és vízen: e régi jelmondat kissé átváltozott az új században. A közmondásokat is átalakítja az élet. Ma inkább így mondjuk: cigarettán és feketekávéén«. Mióta az írók legnagyobb része feketekávéból és cigarettából él, igen intenzíven füstöl az irodalom. Ha valaki hatalmas rezervoárban összegyűjtene azt a rengeteg füstöt, amit az írók egy év alatt elfüstölnek, el lehetne sőtéltetni a földet. Az írók azonban felvilágosítani akarnak.

Ez az irodalmi füst azonban nem jött mindig cigarettából. Sőt voltak korszakok amikor az ópium irodalmi körökben divatosabb volt, mint ma a dohányzás. Csak Baudelaire híres önarcképére kell gondolni, amelynek a »Hasis-álmom« címet adta. Fantasztikus környezetben áll az előkelő, cilinderes figura. Körülötte különös füstjelhők gomolyognak, amelyekből a hasis szédülete fogja el az embert. A dohányzás szenvedélye kétségtelenül kevésbé veszedelmes.

*

Maga Sherlock Holmes, aki nagy feladatok előtt olyan temérdek füstöt fujt szét a szobában, hogy teljesen láthatatlanná vált — mint tudjuk — vasüvegzetű ember volt. Pedig Conan Doyle igen keveset dohányzik és rövidesen teljesen le fog szokni a cigarettáról. Akkor bizonyára Sherlock Holmesnak is kevesebb füstöt fog engedélyezni.

A füstölő irodalom:

Krudy Gyula

(Photopán)

Általában, a híres regényalakok közül, a legtöbbet a költők és a detektívek füstölnek, de a költők rendszerint kevésbé bírják.

*

Majdnem bizonyosan lehet állítani, hogy Madame de Sévigné még nem dohányzott. Ma már az írónők sokkal otthonosabban érzik magukat az irodalomban és természetesen ők is rendszeresen cigarettáznak, mint a férfiak. Erdős Renée például elég erős dohányos. Uccán, villamoson sohasem gyujt rá, de amikor megérkezik valahová, tüzet kér. Lassan, nyugodtan fujsza a füstöt, majdnem ábrándosan. Így is eléri a napi húsz cigarettás átlagot. Munka közben nem ér rá cigarettázni.

Eleinte azonban a nők is úgy voltak a cigarettával, mint a diákok. Rögtön érettségi után rágyujtottak és rosszul lettek.

*

Magyarországon erős irodalma van a füstnek. Gondoljunk csak Petőfi Sándor nemesveretű költeményére! »Mi füstölög ott a síkon távolban?« Biztosan a valódi egyiptomira gondolt a költő. »Füstbe ment terv« című igen megható versének keletkezését már nem ismerik, de bizonyára cigarettázás közben írta.

Boldog emlékezetű Bródy Sándor, aki szenvedélyes dohányos volt, mondta mindig a maga fordulatos irodalmi nyelvével:

— Madarat tolláról, cigarettát füstjéről...

*

Heltai Jenő csak akkor veszi ki a cigarettát a szájából, ha szivarra gyujt. A szivart viszont rendszerint a pipa váltja fel. Ha valaki megfigyeli őt, a következőkre jön rá:

I. otthon és irodájában kis pipáját szívja.

A füstölő irodalom:

Markovits Rodion

(Photopán)

A füstölő irodalom:

Kosztolányi Dezső

(Photopán)

2. reprezentációknál, tehát frakkhoz szmokinghoz és zsaketthez szivart visel.

3. munkaközben, sietségben, cigarettára gyújt.

*

Karinthy Frigyes harminc-negyen cigarettát szív el naponta. Kosztolányi Dezső is sokat cigarettázik. Egészen mélyre szívja a füstöt, sokszor ki sem fujja. Milyen élményeken mehet át a nikotin, amíg a torkon és tüdőn át, eljut a költői szívébe!

Csathó Kálmán naponta legfeljebb egy szivart szív el, azonban annál több cigarettát. Szép Ernő sok csodálatos dolgot mondott már el kis cikkeiben a füstről. Móricz Zsigmond is elfogyaszt harmincöt cigarettát egy nap. Kruády Gyulát ép úgy, mint Molnár Ferencet, alig lehet cigaretta nélkül látni. Harsányi Zsolt sem számolja, hogy mennyit szív. Paulini Bélát kevesen látták eddig pipa nélkül. Olyankor is a szájában van, amikor már rég kiégett.

Szomorj Dezsőnél, mint minden más, a cigarettázás pillanata is ünneppélyes. El lehet mondani róla, hogy gyakran van ilyen ünneppélyes pillanata.

*

A füstölő irodalom :

Heltai Jenő

(Photópán)

Az irodalom tehát tényleg füstöl. A világ egyik legfüstösebb helye az irodalmi kávéház, még akkor is, ha véletlenül csak írók vannak ott jelen. A füstről ugyanis nem lehet megismerni, hogy ki az igazi író.

P. Á. N. IMRE.

Infermezzo

Kékhodros füstöt eregettem,
elkívántam a többi nőtől,
olló villant meg a kezemben
és lemetszettem a hajam tőből;
vállamra selymes, finom tarka
dívatos keszkenőt kötöttem,
s ruhám fodrait igazgatva
apró kis bókákat köszöntem.

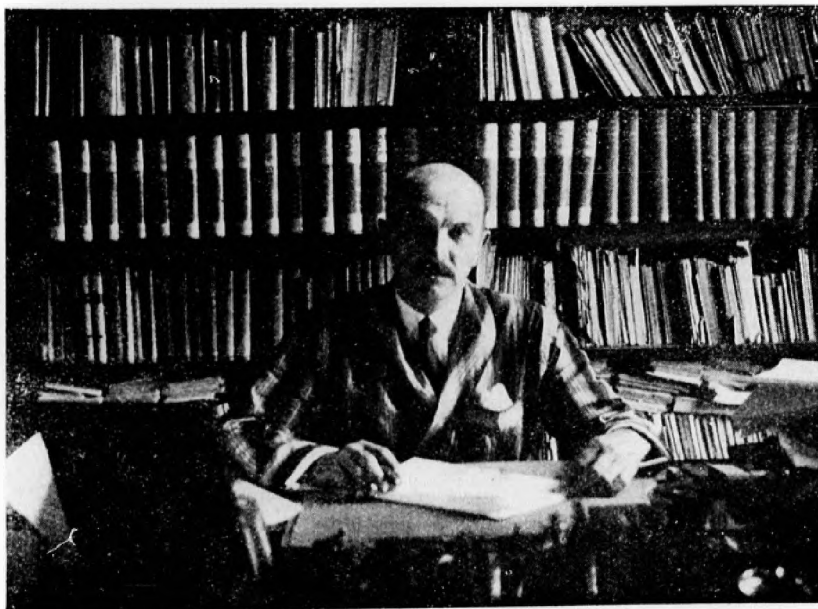
Cigarettaim hamvas, dúis füstje
szemeim előtt karikázott;
s gondtalan percelébe merülve
e tűnő képektől kijátszott
mosolyos, kacér figyelmemet
ajándékosan szerteszórtam,
kötartva a pillanatot mellett,
mindentre könnyű igent mondtam.

Valami ritka, régen rejtett
rózsaszín kacagásba kezdtem,
de feljutottam egy roppant hegyre,
ha egy-egy percre felébredtem,
dicsérték egyre — hátha szólok —
villogó szemem, lágyfodru ruhám,
volt, hogy kellették semmi-bókák,
másszor futottam álmok után.

Magantól menekültem egyre,
félénken, tétován futottam,
de feljutottam egy roppant hegyre
szétnéztem révülten, únottan,
dermesztő, kínos egyedülség
lelkembe maró mérget mártott,
ledobtam cifra ruhám tüstént
és észrevettem a világot.

Azóla ült a földön járok
figyelő, éber, józan fejjel.
Nem kellenek hiába álmok,
távolról int felém a Reggel,
beszívom korai sugarát
így jutok boldog, friss erőhöz,
s életem kezdő, halk örömet
kocintom im a szenvedőkhöz!

Demeter Julia.

A füstölő irodalom: Csathó Kálmán

(Photópán)

A málnási Siculia-gyógyvíz a legjobb nyálkaoldó szer!

Nem dohányzik Szántó Gáspár

Elbeszélés

Írta: **Ternay István**

Szántó Gáspár nem volt éppen szegény ember, volt vagy hatszáz pengő fizetése, a kis pesterzsébeti ház is hozott havonként kétszáz pengőt, úgy hogy nem volt oka panaszra. Nyugodtan, szépen éltek-éldegéltek feleségével, született Ostoróczy Mariskával, nem tettek félre, nem takarékoskodtak, de soha pénz miatt zavarba nem jöttek. Egyik hónap úgy telt el, mint a másik, Szántó Gáspár minden elsején felesége ölébe tette a nyolcszáz pengőt, papírt, ceruzát vettek elő és beosztották a jövedelmet.

- Kétszáz pengő a házbér.
- Negyven pengő a cseléd bére.
- Harminc pengő a fa és a szén.
- Ötven pengőt kap a szabó.
- Ötven pengőt kap a szabónő.
- Háromszáz pengő a háztartás.

És ekkor jött a borzalmas tél:
— Szántó Gáspár havonként száz pengő ára szívtart füstöl el!

Szenvedélyes dohányos volt Szántó Gáspár. Nem szívott drága szívert, csak Cubát, de abból aztán huszart egy nap. Alighogy letette az egyiket, már jött a másik. Fújta, eregette a füstöt és nem törődött azzal, milyen kétségbeesetten számolja Szántóné született Ostoróczy Mariska, hogy mennyibe kerül a kék füst egy-egy karikája.

— Miért nem hagyod abba a dohányzást? — szokta ingerülten kérdezni. — Látod, a Berci száz cigarettát szívott el egy nap és már két hónapja nem dohányzik.

Vagy sóhajtozva mondotta:

— Istenem, milyen szerencsétlen teremtés vagyok én! Nyolcszáz pengő havi jövedelmünk van és soha nem mehetünk el sehová nyaralni. A Kovácsék minden évben Parádra mennek. Igaz, hogy a Kovács nem füstöli el az egész keresetét.

Szántó Gáspár már megszokta ezeket a panaszokat és tovább válogatott a házból lévő trafik Cubakincsei között.

Egy napon azután esoda történt.

A hivatalban a takarékoságról beszéltek és Simó Bálint, Szántó főnöke, csak ennyit mondott:

— Ma nehezek a viszonyok. Az ember ott takarékoskodik, ahol tud. Hja, ma lemondunk mindenről.

Szántó Gáspár hazafelé így okoskodott:

— Ma lemondunk mindenről, mert nehezek a viszonyok. Mi lenne, ha én lemondanék a dohányzásról?

Egy pillanat múlva megtorpant.

— Hát lemondhatok? Hiszen jóformán egyetlen szórakozásom a szivar.

Továbbment.

— De a viszonyok nehezek. Mégis pazarló vagyok, ha jövedelmem egy nyolcadat dohányzásra költöm. Mennyivel okosabb lenne, ha takarékperselyt vennék és abba tenném naponként a három pengő húsz fillért, amennyibe a húsz Cuba kerül. Az száz pengő lenne egy hónapban, egy év alatt ezerkétszáz pengő és elvihetném az asszonyt Parádra.

Vitatkozott önmagával.

— Mit csinállok majd szivar nélkül?

Hamar készen volt a válasszal:

— Sokkal egészségesebb leszek. A szivar, a sok szivar csak ártalmamra van. Én ezentúl nem dohányzom, ezt szentül fogadom.

És hogy önmaga előtt nagyobb nyomatékot adjon elhatározásának, hozzátette:

— Isten engem úgy segítjen.

*

Borzalmas napok következtek, Szántó Gáspár nem találta a helyét sehol. Nem ízlett az ebéd, nem lakott jól a vacsorával, a hivatalban elintézetlenül maradtak az akták, a szolgálkkal gorombáskodott, a felekkel nem törődött és összeveszett a főnökével. Szidta azt a percet, amikor ilyen számárságok az eszébe jutottak, amikor lemondott a szivarról, de nem szívhatta már vissza fogadalmát, hiszen utánamondta az esküt is, hogy »Isten engem úgy segítjen.«

A kis takarékperselyben azonban gyűltek a pengők.

— Igaz, hogy kinlódok, igaz, hogy szenvedek, — próbált vigasztalódni Szántó — de Parádon tölthetjük a nyarat. Nem szívok szívert, de szívom majd a jó levegőt.

És számolgatta:

— Már huszonnégy pengő negyven fillért rejt a persely öle!

*

Körülbelül két héttel a szent fogadalom után Szántó Gáspárnak aprópénzre volt szüksége. Sem a hentes, sem a fűszeres nem váltotta fel a húszpengőt, amellyel a leányt elszalajtottta és Szántó Gáspár a homlokára ütött:

— Hopp! A persely! Hiszen a perselyben már majdnem ötven pengőnyi aprópénz zörög!

Izgatottan vette elő a persely kicsi kulcsát. Percek alatt ezüstpénzzel lesz tele az asztal, ezüstpénzzel, a nyaralási költség egy részével, néhány tudónyi parádi levegő árával és ezt a pénzt ő szerezte, ő vonta meg a szájától, ő mondott le érte valamiről, ami után még most is fáj a szíve.

Kinyitotta a perselyt.

Ahíatosan hunyta be a szemét.

A persely tartalmát az asztalra borította.

Azután odanézett.

Felordított.

Az asztalon csak húszfilléresek voltak és vagy három ezüst pengő.

*

Az első pillanatban a rendőrségre akart telefonálni.

Kirabolták!

Azután a cselédet akarta vallatóra fogni.

Biztosan a lány vette el!

Később mégis úgy döntött, hogy bevárja a feleségét, született Ostoróczy Mariskát.

Szántóné hazajött. Nagy robajjal nyitott a szobába.

Szántó Gáspár kétségbeesetten ült az asztal mellett.

— Mariska! — nyögte.

— Mit akarsz?

— Kiraboltak. Elvették azt a pénzt, amit én a parádi nyaralásra gyűjtök.

Az asszony felkacagott.

— Dehogy raboltak ki.

Szántó szemében felesillant a remény.

— Megvan?

— Nincs meg, de nem rabolták el. Nekem volt szükségem rá. Elköltöttem.

Szántó Gáspár felhördült:

— Mire?

Az asszony nyugodtan magyarázta:

— Nézd, Gáspár, a Kardosné cigarettáznai kezdett, hát elkezdtem én is.

— Te???

— Igen, én. Más asszonynak szabad, csak nekem nem? Különbön is ezt a pénzt úgyis szivaron spóroltuk be. Gondoltam, mindegy. Csak nem akartam szólni neked.

És cigarettával kínálta az urát.

A hindu nő, aki a legszebben, a német Flapper, aki a legmulatságosabban, az orosz szobrásznő, aki a legraffináltabban cigarettázik

1.
A világon a *legszebben* — már, akiket én eddig láttam — egy hindu nő cigarettázott, aki a Montparnesseon a Viking-bárban ült. Valami nagyon előkelő dáma lehetett, valami maharádzsa vagy egyéb turbános herceg a Sorbonneig emancipálódott leánya, mert egy hindu és egy angol társalkodónő kísérte, akiknek aznap este egy szót nem volt szabad hozzá szólniok. A sötétbőrű princezz az exotikus ruhában csak ült, némán, rejtélyes hindu gondolatokba merülten, az előtte álló cocktailhez, jeges gyümöleshöz nem

nyúlt, csak zafirokkal kirakott dohányszelencéjébe nyúlt rövid időközben cigarettáért. Rágyújtott, elszívta a cigarettát és nyomban elővette az újat. Körülöttünk tombolt az elamerikaiásodott Montparnesse. Jazz mindenféle trükkökkel, négerhangú szólistákkal, sárga léggömbökkel, italos fogyasztóvendégekkel, nekivadult táncsal. A hindu lány olyan csendben és magányban ült ebben a fülsiketítő káoszban, mintha penzabi függőkertjének rózsateraszán ülne, egyedül és megközelíthetetlenül... Ült, nézett maga elé nagy, fényes barna, gyönyörű szemével és karcsú ujjai között úgy tartotta a kékfüstű cigarettát, mintha az a húsához és lényéhez volna növe. Úgy cigarettázott, ahogy az éhenhaló eszik, ahogy a morfiumista szúr karjába a megváltó tűvel. Meglátta, hogy neki minden a cigarettát: öröm, eledel, elixir — az élet elviseltetője és maholnap egyetlen célja. Pedig szép volt ez a hindu leány és legfeljebb tizenhatéves... De mondják, hogy bődítő füszerű hazájában már tíz éves korban nők a kislányok... Ki tudja, exotikus életében ez az ősi maharádzsa-sarj miféle melankóliát vagy más kiábrándulást és csüggetésgéret oszlatott el és fújt a semmibe ezernyi ezer cigaretták füstjével? Mindegy. Hogy életének mi a titka, arra úgy sem jöhettem rá. Csak amíg előttem ült, megbabonázottan és megrendülten néztem ezt a mindenkinél különösebb lányt, akitől megtanultam, mi a cigarettát...

2.

A világon a *legmulatságosabban* egy kis berlini kolléginám cigarettázott. Úgyszólván kölyöklány volt még, de nagyon tehetséges, aki minden harmadik hónapban más mesterségre adta magát, hogy azt megriportozhassa. Így volt ő szerelő a Zeppelinben, mosogatólány Rotshildéknél, nurse egy lelencházban és tigrisdompteuse egy menaszériában, csak hogy lépipálja a többiket. Le is pipálta! De persze, cigarettával... Ez a lány arról volt nevezetes, hogy soha nem járt, nem kell, nem létezett, nem beszélt, nem irt, nem kopogtatott gépen, nem telefonált, nem szemlélenkedett — és nem csókolódzott — más-

képpen, mint cigarettával a szájában. A cigarettát egyszersmindenkorra ott lógott a rúzsos szája sarkában, ottfelejtkezett egy életre, csakúgy, mint a vén tengerészek pipája. S a cigarettája sohasem volt egy egész vagy egy kicsi maradék cigarettát. Az

mindig egy félig elszívott rudacska volt, egy fél-útig eljutott jut is-, marad is-élvezet. A végén rájöttünk: bozasztóan illett hozzá. Az ajka picikét már lefelebiggyedt a cigarettához és megpárdúsodott, hogy izmosabban tartsa. Az egész arca markánsabb, fűsabb, később, szárazabb, de ötletesebb is lett tőle. Egyszer az udvarlójával ültem a Café des Westensben. Azt mondtam: *Nem tudná a cigarettáról naponként öt percet leszoktatni?* Az ifjú német titán vállat vont: *»Zu was? Mir passt sie so am besten!«* — Igaza volt!

3.

A világon a *legraffináltabban* egy orosz nő cigarettázott. Persze, emigráns volt és szobrásznő, még pedig a javából. Nizzában élt, egész nap bezárkózott műtermébe és fekete selyem térdnadrágban, fehér orvosi köpenyben gyúrta az anyagot és faragta a márványt. Lámpagyújtáskor került elő csatakosan és oly fáradtan, hogy a karját nem tudta fölemelni. De akkorra már várta a fürdő és a masseuse s egy óra alatt a nő újjászületett. Grande mondaine lett belőle, járducos testtel, remek és mindig más toilettekkel, aki beült az autójába, elbogott valamelyik bárba, vagy kaszinóba, vagy sportklubba, vagy hotelterembe, vagy lebuja, vagy főúri villába — mindig hangulat és kedv szerint. Akkor leült egy asztal mellé, vagy végigdölt egy karosszéken, vagy leheveredett egy nyugágyon, vagy lekuporodott párnákra és — cigarettázott. Mindig más cigarettát szítt, hol könnyűt, hol erőset, hol ópiumosat, vagy parfümösöt, hol kesernyés meggyfaizút, hol szőke dohányút, hol havannadohány-barnát, hol kisebb szivarvastagságút, hol filigrán törekeny természetűt, hol olyat, amely felássza az ember érzékeny torkát, hol olyat, amely csak ízt ad a szájnak, mint a maga nemében a pezsgő vagy az eper... Ivott is hozzá, nem sokat, de mégis látható kedvteléssel — talán fölösleges is mondanom: mindig olyan italt, amely összhangban állt a kívánt cigarettával. És miután a dohány terén igen nagy skálája volt, tehát az italokban is elment a legrégebb bordeauxi márkáktól a pezsgőkön át, a legdöbbenetesebb pálínkáig. De esetleg egész este csak feketekávéit ivott... Ez a nő, aki tudott keményen, megnemalkuvón és sikerrel dolgozni, de emellett fenntartás nélkül, százpercentig gyönyörködni és élvezni, néha, egy cseppnyi csillogó mámorral, teóriákat is mondott a dohányzásról:

— *Lehetetlen volna mindennap ugyanazt szívni. Az ember mindennap más és más. Soha két este egészen egyforma nem voltam. Néha jókedvem van, akkor szárnyaló cigarettát kell. Néha szerelmes vagyok, akkor a kiegészítő forrását várom a füsttől. Néha keserű vagyok, akkor jó a cinikus leánydohány. Satöbbi. Azután: egy sötétkék tüllruhában nem kívánja az ember ugyanazt a cigarettát-zamatot, mint például egy nehéz barna bársonyban. Néha a parfümöm nem tűr bizonyos cigarettát, néha a fejdíszem. Ne nevessem ezen! Ez minden összefügg. Énbennem, legbelül van az a motor, amely megteremtette magának egy-egy estére ezt vagy azt a dekorációt. És ugyanaz a motor dolgozik, amikor megválasztom a kellő cigarettát...*

Háiba nevettem. A végén mégis csak rájöttem, ez a nő volt a legnagyobb életművész, akit valaha megismertem.

Dénes Zsófia

Németország készül a dohánymonopóliumra

A század elején, a gazdasági fellendülés korában eltűntek a monopóliumok. Az államháztartások megszilárdultak, nem volt szükség olyan jövedelmekre, amelyek a gazdasági szabadság korlátozásával járnak.

A háború után megváltozott a helyzet. A győztes államok háztartása éppen úgy leromlott, mint a vesztes országoké. A pénzügyi egyensúly helyreállítására a legtöbb állam újra igénybevette a régi bevált segítőeszközt: a monopóliumot.

A gyufatröszt az országok egész sorában szerezte meg nagyobb kölcsön ellenében a gyufamonopóliumot. A monopólium természetesen áremeléssel járt és az európai országok nagyrésze fizeti az adót Ivar Krueger svéd mérnök hatalmas trösztjének.

A gyufamonopólium után több ország készül a dohánymonopólium bevezetésére.

A dohány, a legnépszerűbb tömegcikk egyedárusága hatalmas összeget jelent mindenütt, mert a dohányosok szektája egyre növekszik. A dohány-

monopólium előkészítésén dolgoznak Németország szakemberei is, bár nehéz elképzelni, hogy Németországban, a szabad cigaretta- és szivargyártás hazájában nagyon simán menne ez a változás.

Németország nagy ipara a szivar- és szivarkagyártás. Igaz, hogy a nagy konkurrencia egyre jobban leszorította a német cigaretta minőségét. A gyárak egyre nagyobb súlyt helyeztek a szép dobozokra, az izléses csomagolásra és a nagy reklámra, mint a cigaretta vagy szivar belső tartalmára. A német dohányos cigarettapénzének nagyrészt bizony nem jó dohány-, hanem hangos reklámban látja viszont.

Az osztrák dohányjövédék már felismerte a német helyzetet. Nagy reklámmal bedolgozta gyártmányait a német piacon és a németek szívesen veszik a Dritte és egyéb Sortékat, mert pénzükért a reklámon kívül jó árut is kapnak.

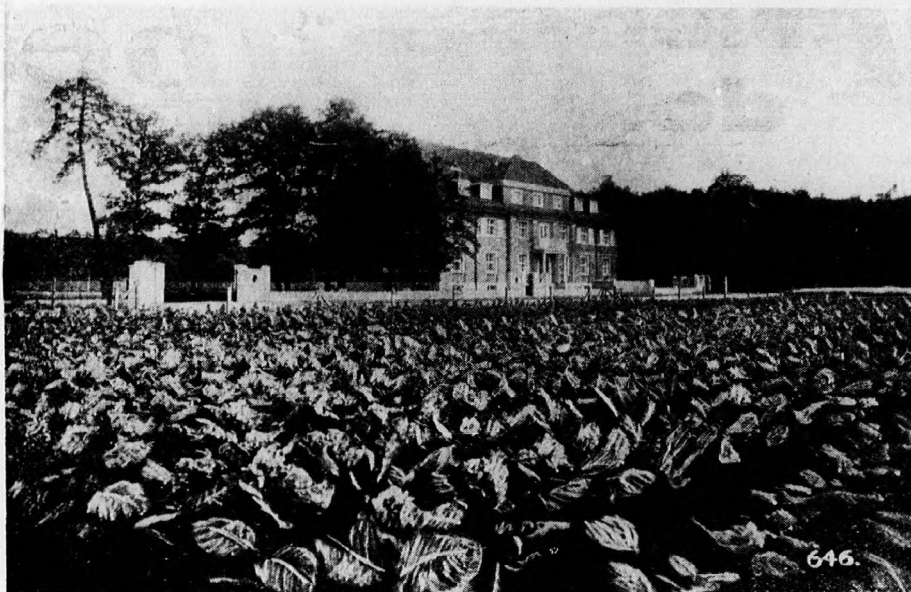
A német füstölők egyre több pénzt költenek kül-

Dr. König, a forchheimi dohánykutató intézet igazgatója a laboratóriumban.

földi dohányárúért. Ezt a nagy nemzeti vagyont akarják megmenteni a németek és ezért készülnek — egyelőre még csak a kulisszák mögött — a dohánymonopólium bevezetésére. Ez a készülődés német alaposítással folyik. Tudományos alapon akarják felszokozni és feljavítani a német dohánytermelést s ha ezt elérik, akkor bekövetkezik majd az áttérés a monopóliumra.

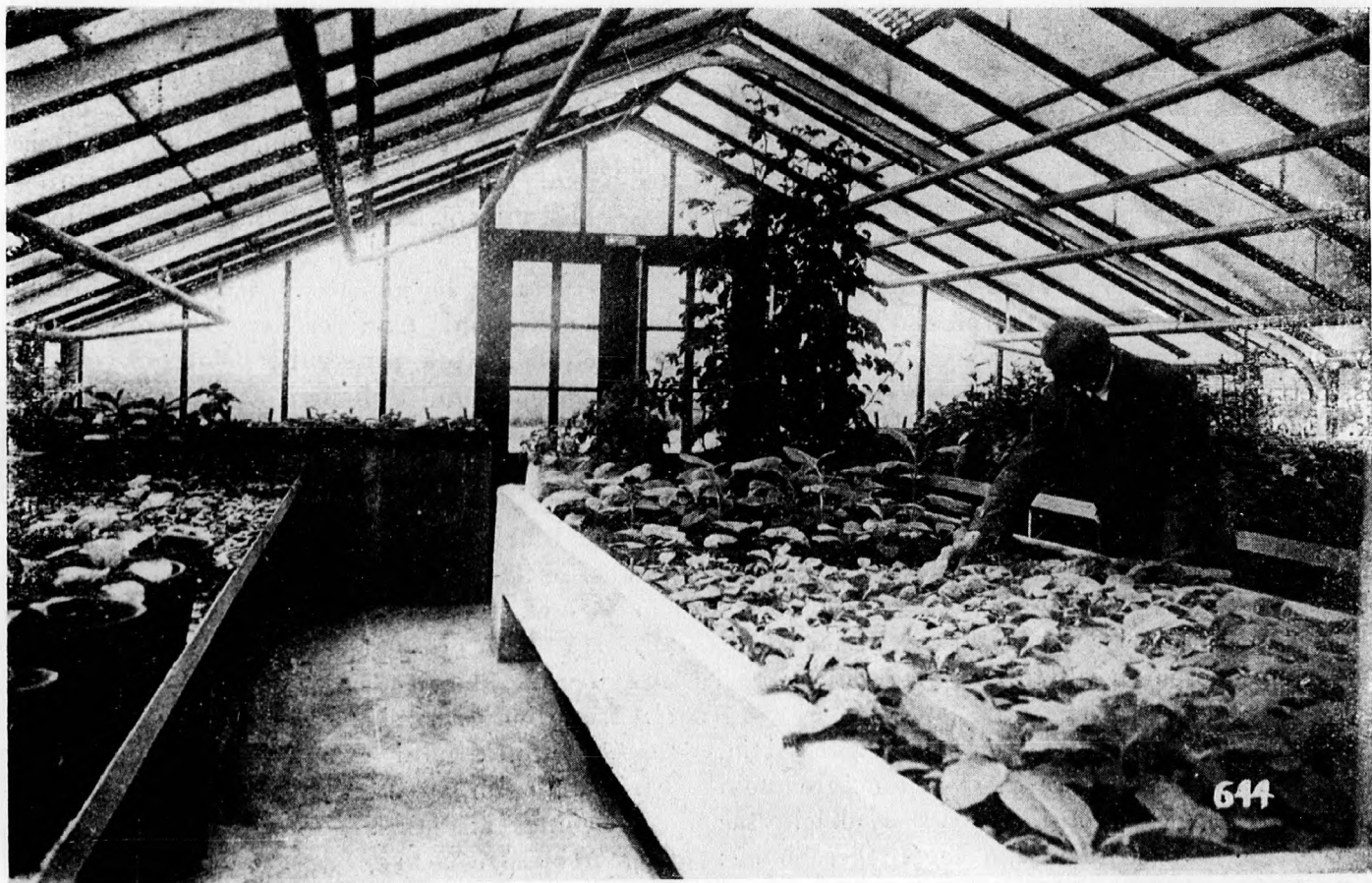
Ennek az előkészítő munkának vezérkara a forchheimi »Tabaksforschungsinstitut«-ban (huszonhárom betűs jó német szó) székel és hatalmas tudományos munkát végez. A munka három fronton folyik: a laboratóriumban, a melegházban és a dohányföldön. Mind a három helyen a német tudomány és a német gazdasági vegyipar csodákat művel. A szabadban nagy-szerű minőségű dohánypalánták fejlődnek, az üvegházban életrekelik a legnemesebb külföldi dohányfajtákat, a laboratórium pedig rendszerbe foglalja és továbbfejleszti az elért eredményeket.

Dohányültetvény Forchheimben.

Talán csak rövid idő még és Németország is áttér a dohánymonopóliumra. Eltűnnek majd a gyönyörű cigaretta-plakátok és a jól fizetett cigaretta-hirdetések és helyettük — jó cigarettát kap majd aránylag olcsó pénzért a német honpolgár.

HEVESI ENDRE.

A melegház, ahol a legnemesebb keleti dohányfajtákat keltik életre.

Füsttarabeszkek

Írta: Szini Gyula

Livia hanyatdült a szilvaszín plüsfotelben és miután rágyújtott karesú, illatos cigarettájára, így szólt hozzám:

— Önnek érdekes tapasztalatai lehetnek a dohányzás körül.

A látvány, amely elé tárult, csakugyan megihlető volt. Képzeljének el egy szép, fiatal nőt, akinek szabályos európai arcába valami különös, ingerlő exotikum vegyül. Talán sápadt barna teintje, talán szemöldökének érdekes és merész íve, vagy talán kicsiny ajkának érzéki vonalai teszik, hogy Livia egyéniségéhez hozzátartozik a keskeny, jószagú cigarettá. Amint elnéz a messzeségbe a füstkarikák után, pillantása a mámoros bajadérokéra emlékeztet.

— Szenvedélyes füstimádó vagyok — kezdem — és emlékeim a legrégebb gyermekkorba nyúlnak vissza, amikor mi fiúk, a kert legel-dugottabb részében indián wigwamot építettünk és elszívtuk mint indiánfőnökök — a kellő verekedés után — a békepipát. A békepipa voltaképp békeszivar volt, amelyet a diófa száraz leveleiből sodortunk. Iszonyú bűdös volt, de komolyan égett, füstölt... és gyerekeknek mi kell több?

Én tehát a dohányzást a szivaron kezdtem és hű maradtam hozzá fiatalságomon keresztül. Emlékszem, hogy jogászkoromban udvaroltam egy öregecske trafikokisasszonynak, hogy világos, pettyes portorikóhoz, vagy trabukkóhoz juszak. Ezek voltak a kedves szivarjaim, a hónap elején a trabukkó, a közepén és vége felé az olcsóbb portorikó. A szivarozástól azóta úgy elszoktam, hogy a mai szivarfajtákat már alig ismerem. Kizárólag a cigarettázás szenvedélyének hódolok.

— Napi átlaga? — kérdezte Livia.

— Nem merem bevallani... magamnak sem! Egyszóval sok.

— És melyik fajtát szereti? — szólt Livia.

— Hm... Ez az a kérdés, amelyre nem tudok röviden válaszolni. Pedig a dohányzás terén ezt a kérdést tartom a legérdekesebbnek: *Ki mit és miért szív?* Legérdekesebb tapasztalataim is erre a kérdésre vonatkoznak. Fele-

letem röviden a következő: anyagi körülményein kívül az ember választását leginkább... a jellege határozza meg. Úgy van, a dohányzásából ki lehet olvasni az ember jellemét. Csak jószemű lélek bűvár kell hozzá.

— Kíváncsi vagyok arra, amit mond, — szólt Livia — részleteket kérek.

— Magamon kezdem, — szóltam — mert összes embertársaim közül, azt hiszem, magamat ismerem a legjobban. Fiatalkoromban nyugodt, higgadt kedély voltam és ehhez illett a szivar. A pipát azért nem szerettem soha, mert... szortyog. Az igazi pipásnak az az élvezete, ha a pipa szortyog. (Ezt megfigyeltem.) Mennél idősebb, annál nyugtalanabb és kapkodóbb lett a jellemem... eldobtam a szivart és teljesen a cigarettára szoktam rá. Valóságos kín ma rám nézve, ha végig kell szívnom egy szivart... nincs türelmem hozzá... az idegeim felmondják a szolgálatot... De egyik cigarettát a másik után elszívni, a saját parázsló cigarettánkról rágyújtani az újra, szóval elszívni egy valóságos »cigaretta-láncot«, ez oly szenvedélyem, amelytől nem tudok szabadulni.

— És mit olvas ki ebből a saját jellemére vonatkozólag?

— Nem a legjobbat... Jellemzi türelmetlenségemet, ami nem erény. Jellemzi karakteremet, hogy sok mindenbe belefogok és gyorsan abbahagyom. Jellemzi azt, hogy szeretem a változatosságot, a mindig újat... Megvallom azt a gyöngémet, hogy gyakran a cigarettát kettévágom, hogy az újra való rágyújtás örömét mennél többször élvezzem. És megértem az oroszokat, akiknek cigarettája hosszú papírszopókából és csak néhány szippantásra való dohányból áll. Ha egy orosz elszív száz cigarettát, az annyi, mint ha a mi fajtánkból tizet szívna el. Ismertem Párizsban egy fiatal orosz diplomatát, akinek napi átlaga 300 cigarettá volt. Élremítő szám, de tessék elosztani 10-zel.

— Önnek is csak a cigaretta mennyisége fontos? Minősége nem?

— Épp ez az, amire rá akartam térni. Hosszabb ideig laktam Párizsban, ami annyit je-

lent, hogy hozzá kellett szoknom az odavaló viszonyokhoz. Az átlagos párizsi cigaretta-szívó ember számára, ha a dohányzáson nem akar anyagilag tönkremenni, csak két szivarkafajta kínálkozik: a *maryland* és a *caporal*. Kék és sárga csomagolásban árúsítják, ezért a mindennapi életben *bleu* és *jaune* néven nevezik őket. Ráfanyalodtam ezekre a fekete és többnyire nedves vagy kemény töltésű cigarettákra, amelyeket eleinte idegenkedve, elkényszeredve szívtam. Teltek a hónapok, évek, végre hazakerültem Budapestre. Hosszú idő után elszívtam az első, olcsóbbfajta, bármely trafikban is kapható magyar cigarettát. A legillatosabb, exotikus virágokkal együtt szárított havannai cigaretta se ízlik az embernek úgy, mint ahogy nyelvemet és szájpaddlásomat kellemesen ingerelte a magyar dohány a keserű és fekete caporalok és marylandok után. Én, aki megvettem régebben a magyar cigarettát, lelkes pártolója lettem.

— És mi ebből a tanulság?

— Az, hogy nemcsak a füst olyan mint az illúzió, hanem a dohányzásban is sok az illúzió. Nagyon jól tudják ezt azok a szélhámosok, akik hamisított egyiptomi jelzésű hüvelyekben rossz, keserű dohánnyt adnak el suttyomban dugárként. Csak a szakértő szeme veszi észre, hogy az egyiptomi felírás hamis; a közismert név, mondjuk »Gianaclis« ki van forgatva így: »Gianielas« vagy »Simon Artzt« helyett »Simeon Art«. Gyermekes utánzás, hamisítás és mégis mily kevesen veszik észre, hogy be vannak csapva!

— Ez egy kis túlzás — szólta Livia. — Engem is a multkor megkínáltak hamisított egyiptomival, de egy-két szippantás után észrevettem a csalást és eldobtam a keserű, nyelvemet csipő cigarettát.

Füstölő lett parasztok.

— Akinek oly finom érzéke van, mint önnek, Livia, azt nehéz rászedni. De nincs mindenkinek oly ízlése, mint önnek, sőt a legkevesebb embernek van csak meg. Azokkal az emberekkel, akik meggyőződés nélkül szívják a magyar cigarettát, csak azért, mert könnyen megszerezhetik, elszívatnék néhány francia caporalt vagy ehhez hasonló minőségű olasz cigarettát. Megemlegetnék a magyarok Istenét. Egy mulatságos dolog jut eszembe. Egy barátom Sevillában, ahol tudvalevőleg az operai *Carmen* dohánygyári munkásnő volt, elszívott egy cigarettát, amely az odavaló gyárból került ki. Egy napig szédelgett tőle. Áldozata lett annak, hogy opera-rajongó.

Színházi füstkarikák

Írta: **Kardos István**

A GLOBETROTTER

A kis színész nő férjhez ment és ura elvitte nászútra. Az ujdonsült pár hetekig utazott; bejárták Tolnát, Baranyát, Olaszországot, Ausztriát, Svájcot.

Amikor azután hetek múlva hazajöttek, a kis színész nőnek első dolga volt, hogy felkeresse a színház társalgójában volt pályatársait.

A szóból persze ki nem fogyott. Mesélt, mesélt, mint kis aranypaták ömlöttek ajkán a mondanivalók...

— És milyen városokat néztetek meg? — kérdezte az irigykedő hallgatók egyike:

A kis színész nő egy pillanatra elkomolyodott:

— Nem tudom, — szólott — a vasúti jegyet mindig a férjem váltotta.

*

SZERELEM 1930

A költő térdel a szóke színész nő előtt:

— Angyal! Hallgasson meg. Magáé mindenem. Az életem, a lelkem, a szívem, a költészetem, a lírámm...

A szóke primadonna felveti a fejét:

— A lírája is? *Mennyi az most?*

*

ÚJ RANG

Feld Mátyás, a derék ligeti direktor, nemcsak arról nevezetes, hogy ő írja Pesten a legmulatságosabb nyári darabokat, hanem arról is, hogy neki van szép fővárosunkban a legnagyobb orra.

Azt mondják, rövidesen kitüntetését kap.

Ő lesz az első — *ormányfőtanácsos*.

*

HALAD A KORRAL

A kis kültelki moziban minden premieren botrány van. A mozis nevezetesen sohasem azt a filmet pergeti le, amelyet plakátjain beígér. Emiatt aztán a nézőtérén szó szót követ és mindig a rendőrnek kell rendet teremtenie a zajongók között.

Nem kis öngúnyval a mozis a minap ezt a plakátot tette ki mozija kapujára:

»Itt a film csendes,

Csak a közönség — hangos.«

*

A KRITIKA

Egy színiiskolai vizsgaelőadás kritikája:

»...s a fiatal színész nő egy kész művész nőre valló automobilon hagyta el a színházat.«

*

Öt perc az öltözőben (Ifj. Vajda Pál felv.)
»Rettenetes, már megint elkések«
ZILAHY IREN

Öt perc az öltözőben (Ifj. Vajda Pál felv.)
»Ne spórolj a fehérítővel, nem négeret játszom«
ZILAHY IREN

A JÓ AJÁNLÁS

Réthy bácsi, az Első Magyar Színházi Ügy-
nökség vezetője, énekest ajánl Sebestyén Gé-
zának, a Városi Színház igazgatójának:

— Direktor úr! Kitünő énekest hozok. A
többi elbújhat mögöttem.

— Csakhogy én — felel Sebestyén — szin-
házat játszom és nem — *bujócskát.*

*

A ROSSZ NYELV

*Klasszikus drámát adnak a Nemzetiben. A
darab meséje 1400 körül játszódik. Az egyik
hölgy a statisztériából, rászól a másokra:*

— *Kedvesem! Ez a ruha ami rajtad van,
nem éppen korhű.*

— *Neked tudnod kell, — felel emez epésen
vissza — mert te már éltél e korban.*

*

A TAKARÉKOS

Komor Gyula dr., a Vígszínház daramaturg
igazgatója olyan rövidlátó, hogy — amint mon-
dani szokták — az orráig sem lát. A minap
a népszerű Komor méltóságos úrnak születés-

Öt perc az öltözőben (Ifj. Vajda Pál felv.)
»Direkt a hangomnál vagyok»
ZILAHY IRÉN

Öt perc az öltözőben
»Édes szerkesztőm, ne rólam írjon jót, hanem a barátnőmről rosszat»
ZILAHY IRÉN

(Ifj. Vajda Pál felv.)

napja volt és ez alkalommal Gárdonyi Lajos, a Vígszínház művésze úgy határozott, hogy egy doboz szivarral meglepi Komor bácsit.

Gárdonyi érdeklődni kezdett hát a színházban, hogy Komor Gyula milyen szivart szív.

Maklárty Zoltán ezt a tanácsot adta:

— Lajos! Ha gavallér akarsz lenni, de takarékoskodni is akarsz, vegyél egy doboz rövidszivart.

— Rövidet?...

— Igen. Úgy is mindegy. Komor bácsi mindent *rövidnek* lát.

*

MÚLIK AZ IDŐ

Szín: Tárgyalóterem.

Bíró a tanúhoz: Hány éves?

Primaadonna, tanú: Huszonegy.

A bíró (lapoz az íratok között): A múlt esztendőben tartott első tárgyalás alkalmával is ennyit mondott.

Primaadonna: Semmi okom, hogy most megváltoztassam vallomásomat.

*

Öt pere az öltözőben (Ifj. Vajda Pál felv.)
»Ma biztos sikerem lesz«

ZILAHY IRÉN

SZÍNT SZÍNRE

Megérkeztek Budapestre a néger színészek. Az orfeum igazgatója kiszól a titkár kisaszszonynak, hogy küldjék be az irodába a néger titkárát.

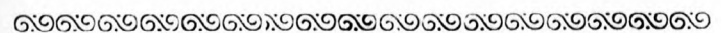
— Nincs bent, — hangzik a titkárnő válasza.

— Hát hol van? — kérdezi a direktor.

— Odakünn a folyosón.

— Mit csinál?

— *Feketén bálrogal.*

A Füst kettős száma

Nyilván feltűnt már előfizetőinknek és olvasóinknak, hogy lapunk minden hó végén jelenik meg, így távoli olvasóink csak a következő hó elején juthattak lapjukhoz.

Hogy ezt az anomáliát kiküszöböljük, ezáltal *kettős számot adunk*, a januárít és a februárít egyesítve. Legközelebbi számunk most már frissen és idejében fog megjelenni és *minden olvasónk már a hó legelején kézhez kapja.*

(Ifj. Vajda Pál felv.)

Az öltözőben minden csendes, csak a jakszi vigyáz

A málnási Siculia-gyógyvíz a legjobb nyálkaoldó szer!

A szivarhamu mint mentő körülmény

A múlt század nyolevanes éveiben még nem jártak gyorsvonatok még a fővonalakon sem és aki hosszabb útra ment, jól ellátta magát olvasni valóval, a dohányos ember meg füstölni valóval, mert Budapesttől Wienig cammogó személyvonatok bizony minden állomásokán megállottak és tologattak, várakoztak; akkor még nem volt oly nagy a rohanás minden téren, s akkor mégis boldogabbak voltak az emberek, mint ma, a százkilométeres sebességgel is elégedetlen utasok idejében.

Akkor még nem voltak Pulmann-kocsik sem; legalább mifelénk és olyan »oldal-gombolós« kocsikba ültek be az emberek; a folyosós vagonok később jöttek csak.

Egy ilyen oldal-gombolós kocsik kupéjába ha egyszer felküzdötte magát az utas, a kalauz rázárta az ajtót, el volt vágva a szomszédoktól és akár meg is ölheték volna, mert míg a mai folyosós rendszerű vagonoknál az ember soha sincs maga, ha a fülkéjében rajta kívül nem is utazik senki, de bizony a régi vagonokban a szomszéd fülke falát hiába dorombolta volna az utas menetközben, nem hallotta azt meg senki; a kalauz meg a vonat elején levő ügynevezett paklikocsiban volt, az állomások meg egy óra, legfeljebb fél óránként jelentkeztek egymásután, ki milyen távolságra volt egyik a másiktól.

Egy forró nyári reggelen beszállott egy elsőosztályú fülkébe Budapesten D. báró külügyi osztályfőnök és kényelmesen elhelyezkedett; kirakta olvasnivalóit, nagy szivartárcáját s csendes megadással indult neki a nagy Budapest-wieni utnak.

Diplomatánk jól megtermett bácsi volt, testvérek közt is lehetett saccozni százhusz kilóra s amint fokozódott a hőség, olyan arányban szabadult meg először a kabátától, később a mellénytől, azután a szorító gallér is levándorolt a nyakkendő után s inkább feküdt a kényelmes bársonypárnákon, mint ült.

Az utolsó magyar állomáson abban a pillanatban, midőn a vonat indulni kezdett, felugrott a kocsik lépcsőjére valaki és a kocsik azon fülkéjének ajtaját nyitotta fel, melyben a báró utazott. A bárónak feltűnt, hogy az utas nem az állomás felőli oldalon és éppen az indulás pillanatában ugrik fel a már mozgásban levő vonatra, de megnyugodott, midőn egy csinos fiatal leányt látott kipirulva és színlelt zavarral felmászni a fülkébe, aki bécsi dialektusban — weánerisch — mentegetőzött, hogy most érkezett az utolsó pillanatban fogatával az állomásra és nem volt ideje az állomási oldalra átmenni, azért ugrott itt fel.

A báró nyomban magára akarta szedni levetett kabátját és mellényét, de a hölgy nem

engedte, az őt nem zsenirozza. Azután nagy bőbeszédűséggel előadta, hogy ő is Bécsbe utazik s szüksége volna egy atyai pártfogóra, aki őt ott elszórakoztatná.

A báró azonban nem abból az anyagból volt gyúrva, mint aki minden ugratásnak felül s nyugodtan szivarozgatott tovább és kinézett az ellenkező oldalon a kupéból.

Amint a vonat a marheggi állomásra bekanyarodni készült, a hölgy elkezdett szétzilált frizurával és bluzzal kiabálni a fülke ablakából, hogy segítség, a fülkében levő úr merényletet akart elkövetni nőiessége ellen. Az állomási személyzet figyelmes kezdett lenni a kiáltásokra s azalatt a két perc alatt, míg azok odaérhettek a kocsikhoz, visszafordult a hölgy, hogy a báró hamar adjon neki ezer forintot és akkor nem lesz kellemetlensége.

Az utasok is kiugráltak a lárma a vonatból és tódultak a szenzáció felé; a hölgy vissza-visszanézett, hogy a báró nem-e veszi már ki a pénzt a tárcájából, de bizony az meg sem mozdult, kényelmesen szívta nagy havannáját és nyugodtan eregette a bodor kék füstöket az illatos szivarból. Jött elsőnek a kalauz és egy-két állomási málházó, kinyitották a fülke ajtaját és kérdezték, miért kiáltott a hölgy segítségért? A kislány előadta, hogy utitársa attakírozta és nem tehetett mást, mint hogy felkiabálta az állomás személyzetét, mentsék őt meg szorongatott, veszélyes helyzetéből. A kalauz felszólította az ismeretlen utast, hogy szálljon le és menjen vele az állomási irodába; D. báró azonban meg sem mozdult és semmi kérés és fenyegetésre nem volt hajlandó magát nyugalmából kizavartatni. Azt mondotta végre, hogy hívják oda az állomásfőnököt és nyugodtan szívta szivarját tovább.

Az állomásfőnök csakhamar odajött s ott a báró előadta, hogy a kis nő meg akarta zsarolni, de ő nem volt hajlandó beugrani. A kis hölgy ájuldozott és felháborodva panaszkodott az állomásfőnöknek, hogy a báró birkózott vele; erre a báró meg sem mozdulva mutatta a főnöknek majd egészen elszítt szivarja égnek meredő teljesen ép hamuját; ő mindig úgy szokta szívni, hogy a hamú megmarad végig a szivaron, ez birkózásnál nem maradt volna rajta.

A főnök tapasztalt férfi volt, tudta, hogy a szivarhamunak le kellett volna esnie, hamarosan rendőr is került elő s csakhamar leálcazták a szélhámosnőt, akit mint utazó zsebtolvajnőt és zsarolónőt ismertek már a határállomásokon. Ez egész jól jövedelmező vállalkozás lehetett számára, mert az utasok nyolevan százaléka bizony inkább fizetett volna, mintsem ily vádakkal szemben kelljen védekeznie. Így mentett meg a szivarhamu egy ártatlan embert a hamis vád következményeitől.

alsóéri Farkas Géza.

A dohánytermelés gazdasági jelentősége

Irta: Papp-Szász Tamás

Amikor a dohánytermelés gazdasági jelentőségéről beszélünk, tulajdonképpen a gazdasági jelentőség alatt kettős fogalom rejlik, t. i. a közgazdasági és a mezőgazdasági jelentőség.

Az államháztartás egyensúlyának megóvása, a kincstárnak minél nagyobb jövedelem biztosítása szempontjából a dohánytermelés ma elsőrangú fontossággal bír. Hazai viszonyainkat tartva szemelődött, az állami jövedelem alapját elsősorban a belföldi dohánytermelés képezi.

Igaz, hogy a dohányjövedék üzemében a külföldi dohány behozatala is jelentékeny szerepet játszik, mégis a belföldi dohánytermelésen nyugszik a fősúly.

A múlt századok folyamán a dohányzás szenvedélyének leküzdésére kezdetben majdnem minden állam szigorú törvényeket hozott. Ezek a törvények azonban nem tudták a dohányzás elterjedését megakadályozni; az államok pénzügyi kormányai az eddigi száműzetés és elzárás büntetési nemekről pénzbüntetésekre tértek át, amelyekről már csak egy lépés volt hátra és ez lett a későbbi kor természetes fejleménye: a dohány termelésének vagy fogyasztásának különböző formákban való megadóztatása.

Ezen adók kivetési módjuk szerint különbözök; meg lehet adóztatni a dohányjal beültetett területeket tekintet nélkül a termelt dohány minőségére, más módja a haszonbérérték után kivetett területi adó, elképzelhető az is, hogy a termelt dohánytő száma után lesz az adó kivetve. Egy további adónem a dohánygyártmányokra kivetett adó, melytől ismét különbözik az állami egyedáruság. Bármilyenek is legyenek ezen adózási rendszerek, a cél mindegyiknél ugyanaz és ez az állam jövedelmének fokozása.

A dohánytermelés a mezőgazdasági üzemből is egy olyan termelési ágat képvisel, mely közvetlen és közvetett hasznokat hoz.

Egész gazdasági életünk pang az értékesítési viszonyok rendkívül nehéz volta miatt, elképzelhető, hogy mit jelent a mezőgazdaság üzemében egy olyan növény termelése, melynek értékesítése biztos, mert a dohánytermelő tisztában van azzal, hogy termését hol és hogyan fogja értékesíteni.

De fontos a dohánytermelés a mezőgazdaság üzemében azért is, mert a vetésforgóban a búzáknak legjobb előveteményeül szolgál és a jövőben a búzáknak termésmennyiségére és minőségére javító hatással van.

A mezőgazdasági előnyei közé tartozik a dohánytermelésnek azon körülmény is, hogy a mezőgazda a dohány beváltásakor, vagyis olyan időben kapja meg termésének ellenértékét, mi-

kor más növényi terményből rendszerint bevételre nem számíthat. Viszont a dohánykertészek, kiket gazdaságában alkalmaz, rendszerint nagyobb családdal vannak ellátva és így mindenkor egy nagyobb számú és biztos munkaerő áll a gazdaság rendelkezésére. De a munkaalkalmakat is nagy mérvben növeli, mert termeléséhez igen sok kézimunkaerő szükséges és ezáltal nem csak a dohánykertészeknek, hanem azok családtagjainak és egyéb segéd munkásainak is munkalehetőséget biztosít.

A beváltás ténye által már kikerül a dohány a gazda kezéből, a dohánybeváltó hivatalba kerül és ezen helyváltozás egyszersmind a jelentőségét is megváltoztatja, amennyiben az mezőgazdaságiból ismét közgazdaságivá válik. Ugyanitt a beváltásnál, fermentálásnál és egyéb kezelési módoknál a munkások egész tömegének biztosít ismét foglalkozást.

A beváltó hivatalokból a dohány a gyárakba kerül, melyeknek üzemében állandóan nagyszámú munkás keresi meg tisztességes megélhetését.

A dohánynak termelése bizonyos berendezéseket igényel, melyek létesítése és fenntartása nagy tőkét kíván. Az ilyen tőkék értéke szintén a dohánytermelés közgazdasági jelentőségének javára könyvelhető.

A háborús idők általában nem voltak alkalmasak a dohánytermelés fejlesztésére, azóta azonban éppen ezen termelési ág gazdasági jelentőségének felismerése indította úgy a kormányt, mint a termelő köröket arra, hogy mindent megtegyenek, amit munka, fáradság és költség képesek megtenni, a dohánytermelés előbbrevitele érdekében. A haladásnak azonban fenti tényezőkön kívül a megfelelő szakértelem is előfeltétele, mely nélkül okszerű és jövedelmező dohánytermelés el nem képzelhető. Ezen a ponton az államnak és a termelőknek érdekeit össze kell egyeztetni, amennyiben az államnak módot kell adni a jövedelmező termelés lehetőségére, viszont a termelőknek olyan minőségű és mennyiségű dohányt kell termelni, melyet az állam haszonnal értékesíteni képes. Ezen tételnek legfontosabb következménye a minőségi termelésnek a bevezetése, vagyis olyan dohány előállítás, mely úgy a belföldi, mint a külföldi igényeknek megfelel. De mindjárt második következménye a fenti tételnek az, hogy a beváltási árak is olyanok legyenek, melyek a termelőt jobb minőségű dohány termelésére buzdítják.

Ezen célt a termelők csak úgy tudják elérni, ha megfelelő fekvésű és összetételű talajokon folytatják a termelést, nagy gondot fordítanak a talaj művelésére és a megfelelő trágyázásra. A műtrágyák alkalmazása tekintetében jelenleg is fontos kísérletek vannak folyamatban.

Ezek volnának általában azon szempontok, amelyeket figyelembe kell venni akkor, midőn a dohánytermelés gazdasági jelentőségéről beszélünk.

Nikotinmentesítés

A dohánygyártmányok nikotintartalmának csökkentésével való foglalkozás már igen régi eredetű. Az irodalom nagyon sok eljárásról tesz említést, de sajnos igen kevés azoknak a száma, amelyek a nikotincsökkentést könnyen és a gyártmány zamatának lerontása nélkül végzik. Pedig e kérdés megoldása mind sürgősebbé válik, mert a háborús és az utánuk következő idők az emberek jórészenek idegzetét megrongálták, szervezetét aláásták. Az idegek lecsillapítására egy jól égő, pompás szivar, vagy cigaretta, vagy egy pipa dohány kiválóan alkalmas, szívása közben a gondok elmúlnak, az arc redői kismúlnak és az idegek megnyugszanak. Igen ám, de a nagyszerű élvezet után fekete sötét felhőként feltűnik a »doktor bácsi« alakja, aki nemrég figyelmeztetett a sok nikotin káros hatására, amely a háborúban, vagy az azt követő időkben a hiányos táplálkozás folytán beteggétett szívet, gyomrot, vagy tüdőt támadhatja meg. Így hát erről a legfőbb és még a mai gazdasági viszonyok között is kielégíthető élvezetről is le kell mondani. A gyomor, szív és tüdő ezzel talán rendbejönne, de megkezdődnek az idegek rakoncátlan játéka, amely egy szivarral, vagy egy-két cigarettával — talán megszokásból — megszüntethető. Sőt igen sok esetben az egyén munkaképessége is erős hanyatlást mutatna, hiszen minden erősebb dohányos előtt ismeretes tény, hogy jól sikerült munka elkészítéséhez, különösen, ha az írásbeli, egy-két szivar, vagy cigaretta kell. Így hát a dohányzásról való lemondás semmiesetre sem hozná meg a várvavárt eredményt, mert amennyit segítene, ugyanannyit, sőt többet is rontana.

Valószínűleg ezek voltak az utóbbi időben a dohányossal foglalkozó kémikusok elgondolásai, amidőn erre a terepnumra lépve megindították a nikotintartalom csökkentésére irányuló kísérletek egész sorozatát. Alig múlik el esztendő anélkül, hogy 3—4 újabb szabadalom ne lásson napvilágot, azonban alig akadt egy-kettő, amelyik gyakorlatilag megvalósítható. Volt közöttük természetesen sok olyan is, amelyik a helyzetet kihasználva, csupán a pillanatnyi pénzkeresetre törekedett, nem törődve eladott szabadalmának további sorsával. Erre vonatkozólag igen érdekes cikket közöl a »Tabakwirtschaftliche Rundschau« egyik legutóbbi száma, amelyben Zwierzina Oszkár állítólagos mérnök »esetét« írja le, amelyért a drezdai bíróság előtt kellett felelnie. A cikk szerint Zwierzina »mérnök« »Antitoxin-Oetapin« elnevezés alatt egy pompás szert talált fel, amely 40 különböző, meg nem nevezhető anyagból áll és kiválóan alkalmas a nikotinnak a dohányból való kivonására. Mint az emberiség jóltevője akarván szerepelni, csodaszerét félliterenként »csak« 350.— márkáért kínálta. Sikerült is neki egy pár szivar-

és szivarkagyárosnál az üzletet megkötni, akik közül azonban egy-kettő használat előtt kémiai vizsgálatnak vetette alá. Ez okozta Zwierzina vesztét, mert a vizsgálatok egyöntetűen megállapították, hogy az emberiség jóltevőjének szerepe nem egyéb, mint »aqua destillata« vagyis desztillált víz. Ebből természetesen feljelentés, bűnvádi eljárás lett, melynek során az állítólagos mérnök úron elverték a port.

Ilyen és ehhez hasonló esetet igen sokat lehetne felsorolni. Mindezek azt is dokumentálják, hogy a dohányzók körében a nikotincsökkentésnek alávetett jó gyártmányok kereslete igen nagy, a kínálat azonban sajnos nagyon kicsiny. Az egyes államok dohányjövedékeit tekintve, régebben csupán az osztrák jövedék ismerte fel e kérdés fontosságát és végzi kész gyártmányain pontos terv szerint a nikotincsökkentést. Üzemének komolyságát és gyártmányainak jóságát mi sem bizonyítja jobban, mint az 1928. év végén kiadott statisztikája, amely szerint 1924-ben 238.515 drb szivar és 2.430.200 drb szivarka volt a fogyasztás, míg 1929-ben 4.065.085 drb szivar és 77.107.085 drb szivarka. Ehhez a szédületes forgalomnövekedéshez kommentár nem kell.

Értesülésünk szerint a magy. kir. dohányjövedék is intenzíven foglalkozik e kérdéssel és európaszerre ismert, kiváló gyártmányai talán már nemsokára nikotin-csökkentett állapotban is forgalomba kerülnek.

(ry.)

Cigaretta a lebujsban

Tilos a dohányzás!

Egyszer már meg kell írni, mennyire elnyomják Budapesten a dohányzókat. Sajnos, nincs statisztika róla, hány »tilos a dohányzás«-tábla ijesztgeti úton-útfélen a pesti polgárokat, de biztosan sok ezer a számuk. Szegény gyanutlan kortárs, tudj meg végre, hogy ahányszor cigarettára vagy szivarra gyujtasz, mindannyiszor lenéznek rád az égből a dohányzás sokévszázadelőtti vértanúi és sajnálkozva esóválják a fejedet:

— Ejnye, hát még mindig üldözik a dohányzókat?

Mert abba még csak bele lehet nyugodni 1930-ban, hogy Oroszországban a XVII. században orrcsonkítással büntették a dohányzókat; hogy VIII. Orbán pápa ugyanez időtájt egyházi átkot mondott a dohányzókra; hogy Erdélyben törvényekkel szigorúan tiltották és még az 1697. évi országgyűlés is szigorú büntetéseket szabott rájuk — igen, ebbe még bele lehet nyugodni, két-háromszáz év múltán, de hogy még ma is megszükitik a dohányzók jogait, megbüntetik, vegzálják, üldözik őket, ebbe nem lehet bele nyugodni.

Szerény véleményem szerint éppen itt volna az ideje, egy kis

szabadságharcot indítani a dohányzók érdekében. Részemről mindenestre végigcigarettáztam egyik nap azokat a pesti helyeket, ahol »tilos a dohányzás!«, hogy az eljövendő szabadságharchoz tapasztalatokat gyűjtsek.

— Jól van, mellőzöm. de láss be, hogy ez nagy igazságtalanság.

— Hát hiszen, mond valamit az úr — jelenti ki szolidárisan és sokkal szelídebben — mi is alig várjuk, hogy a végállomáson szip-

Tilos a dohányzás az adóhivatalban.

Első állomás a *villamos*. Nyugodtan rágyujtok a Perronnon egy óbudai Memphisre. Jön a kalauz. Roppant szigorú.

— Tessék a dohányzást mellőzni! — mondja kérlelhetetlenül.

panthassunk néhányat, de rendelet az rendelet.

Megnézem a rendeletet. A száma 13961. És 1896-ban adta ki az akkori főkapitány. Tehát harmincöt évvel ezelőtt. Harminöt évvel ezelőtt! Nem szorulna reformra ez az öreg rendelet? Legalább a pótkocsik első Perronjára engedjék be a dohányzókat.

Megkínálom egy óbudaival a derék villamoskalauzt. Legyen mit szippantania a végállomáson.

Aztán azon gondolkodom, hogy a főkapitány is dohányzik, a Beszkárt vezérigazgatója is dohányzik, az ellenőr is, a kalauz is, — az utast mégsem engedik dohányozni.

Második állomás: az *adóhivatal*.

— Adóvallomás? — kérdezi unottan az adóhivatalnok.

— Nem — mondom nyájasan.

— Idézés?

— Nem idézés.

Tilos a dohányzás a postán.

Tilos a dohányzás a színházban.

— Akkor minnek tetszett idejönni?

— Cigarettazni szeretnék — mondom jámborán. És már gyorsan rá is gyújtok.

— Kérem, itt tilos a dohányzás — ugrik elélem az adóhivatal altisztje és tiltakozva felemeli a kezét.

— Dehát miért tilos? — kérdezem.

— Azt nem tudom. A fő, hogy tilos.

Megjegyzem: a főszámtanácsos úr, az adóhivatal vezetője dohányzik, a helyettese dohányzik, az adóhivatalnok is, az altiszt is, sőt ott dohányoznak a hivatalban — a közönségnek mégsem szabad. Tilos. Miért? Nem tudják. Az altiszt szerint: »Fő, hogy tilos«.

Harmadik állomás: a színházi iroda. Rágyújtok. Valaki ijedten elélem áll.

— Az Istenért — mondja megbotránkozva — nem tetszik tudni, hogy tilos a dohányzás?

Nem mondom, hogy tudom. De mennyire tudom. Rendőrileg és szigorúan tilos. És ez kiesít érthető is. Színház, tűzveszély, vészkijárat... igen, ez még hagyján — a színpadon vagy a nézőtérben. De az irodában? Itt csak nincs tűzveszély?

— Maga nem dohányzik? — faggatom a valakit.

— Mi az hogy? — feleli szellemen. (Színházi ember.) — Csak-hogy ha dohányozni akarok, kiszaladok a színház elé. Ott állunk télen, nyáron, kalap nélkül, kiskabátban, színészek, zenészek, díszítők és gyorsan *slukkolunk* egy párat.

Tessék. Az igazgató dohányzik, a primadonna is, a színész, zenész, kórista, szíminövendék szintén, az ügyeletes rendőrfogalmazó is, a tűzoltóőparancsnok is — a közönségnek nem szabad. Jó, a színházban nekik sem szabad. De az irodában?!

Negyedik állomás: a postahivatal.

Rögtön a bejáratnál oszlopon, nagy tábla: *Tilos a dohányzás!* Alatta franciául: *Défense de fumer.*

Szóval, magyarnak és franciának nem szabad. Miért nem szabad? Rendelet. Illetve: fő, hogy nem szabad.

Megjegyzem... igen, mindenki, az igazgatótól lefelé. Még pedig bent a hivatalban. Közönségnek viszont nem szabad. *Défense de fumer!*

Tisztelt dohányzó kortársak! Itt nincs más megoldás, láthatják. Sürgősen meg kell indítani a szabadságharcot. Fel kell szabadítani a reakció által megszállt dohányzási területeket. A villamost, az autóbust, a postahivatalt, az adóhivatalt, a vasuti várótermet...

A dohányjödék budai palotáját nem kell. Allítólag ott nem *Défense de fumer.*

KOMLÓS JENŐ.

Tilos a dohányzás a villamoson.

A dohány világából

Magyarországon ezidőszereint 40.000 kat. hold földön természetnek dohányt és ebből 9000 család él.

*

A washingtoni statisztikai hivatal megállapítása szerint 1929. szeptemberében 1 millió cigarettával többet szívtak el az Egyesült Államokban, mint 1928. év ugyanazon hónapja folyamán. Ez az erősen megnövekedett cigarettafogyasztás főleg a nők cigarettázásának terjedése folytán állott elő.

Egy hónapi (1929. szeptember) cigarettafogyasztás összesen 10 és 1/2 milliárd darabot tett ki az Egyesült Államokban.

*

A lakosság számához viszonyítva, talán Bécsben dohányoznak a legtöbbet. Évente elfogy a városban csaknem 85 millió szivar és több mint 2 milliárd cigaretta. Érdekes, hogy a tubákfajták még mindig meglehetősen kelendők, ami arra mutat, hogy ennek a rég letűntnek gondolt dohányzási módnak az újabb generációban is vannak hívei. A múlt év folyamán például csak Bécsben 22.000 kg. »Schnupftabak« kelt el.

*

A »tubák«-ból egyébként Angliában is meglehetősen mennyiség fogy. A nyomdászok körében van legtöbb híve ennek a cikknek, kik így munkaközben, ha a szokottól eltérő formában is, de hódolhatnak kedvenc szenvedélyüknek.

*

Egy amerikai szaklap közlése szerint két amerikai vegyész feltalálta a cigaretta és a gyufa kombinációját, úgy hogy a cigarettázónak nincsen több gyújtószerszámra szüksége, ha rá akar gyújtani. Már körülbelül 40 évvel ezelőtt volt egy ilyen találmány, nem vált azonban be, mert a gyújtásra ugyanazt az anyagot alkalmazta, mint az akkori közönséges gyufák és így a rágyújtásnál a dohányos jókora adag kénigázt volt kénytelen beszívni. A most említett két feltaláló azonban azt állítja, hogy a cigaretta fejének megfelelő összetétele folytán ez a hátrány teljesen ki van küszöbölve. A cigarettadobozon egy kis dörzslapot alkalmaznak és rajta egyszerűen végighúzva a cigarettát, az a legnagyobb szélben is teljes biztonsággal gyullad meg.

*

Az osztrák dohányjüvedék nemrégiben megjelent jelentése az 1928. évről érdekes adatokat tartalmaz. A dohányjüvedék netto hozadéka az összes állami bevételek 10 %-ánál többet tett ki. Elfogyott a belföldön csaknem 5 milliárd cigaretta, több mint 200 millió szivar és csaknem 3 1/2 millió kg pipadohány. A jelenlegi, erősen megkisebbedett Német-Ausztriában ma többet szívnak el, mint azelőtt a nagy állam-
ban.

*

Hatalmas arányokat mutat az ausztriai nikotinmentesített gyártmányok iránti kereslet. Az élet intenzívebb tempója, az ezzel egybe-

függő fokozottabb idegélet s igen jelentős részben a nők dohányzása megnövelte ugyanis a fogyasztást, de egyúttal erős érdeklődést keltett a fogyasztókban a nikotintartalomban szegényebb dohánygyártmányok iránt. A dohányzást az emberiség abba hagyni nem akarja, mentesíteni kívánja magát azonban a nikotin — egy bizonyos mértéken túl — kétségtelen egészségrontó hatásától. A két módszer közül, amely ezt szolgálná, az egyik: rendkívül csekély nikotintartalmú dohány termelése, a másik: a nikotintartalom utólagos csökkentése; az utóbbi járt eddig nagyobb sikerrel és az osztrák dohányjüvedék is ezt vette gyakorlati alkalmazásba. Egy világszerte szabadalmazott eljárás segítségével a teljesen kész áru nikotintartalmának 40—50 százalékát kivonja s az árut csak akkor hozza forgalomba, ha a népjóléti minisztérium kísérleti intézete az áru kifogástalan jó minősége mellett a nikotintartalom felének kivonását — naponta eszközölt precíz analízisei alapján — hivatalosan igazolta. Hogy ezek a gyártmányok milyen népszerűek, mutatja nemcsak az, hogy orvosok, egészségügyi intézetek egyenesen rendelik dohányzó pácienseiknek, de az a tény is, hogy az elmúlt évben 4 millió szivar és közel 80 millió cigaretta fogyott a nikotinmentesítés alá vont szortékból. Persze, ez a tudományos módszerekkel, gondos, precíz munkával történő nikotinmentesítés jelentős költségekkel jár s az ár mintegy 20 százalékkal magasabb a kezeletlen, teljes nikotintartalmú szivar, cigaretta áránál, de a közönségnek az a része, mely a mai élet rohanó tempója folytán amúgy is túlságosan próbára tett egészségét védeni kívánja, szívesen adja meg — mint ez a fogyasztás adataiból is látszik — az ártöbbletet.

*

Az osztrák államkincstár igazán el is követ mindent, hogy dohánygyártmányait népszerűsítse. Rendkívül izléses propaganda-autója ott van minden tartományi és városi kiállításon, tavasztól-őszig pedig bejárja a kis ország minden jelentősebb helységét, fűrdő- és nyaralóhelyét. A karosszéria tulajdonképpen egy rendkívül ügyesen berendezett, kétoldalt kikapcsolható eldőlő mintatrafik. Egyik kirakat a rendes, a másik a világszerte ismert nikotinmentesített (nikotinarment) gyártmányokat mutatja be és — mint képünkön is látható — mindenütt felkelti a közönség érdeklődését. Az autóval utazó jüvedéki tiszt megrendeléseket is vesz fel s azok az illetékes trafikok bekapcsolásával hivatalos úton intéztetnek el, így ez a mozgó kiállítás nemcsak a fogyasztóközönség, de a nagy- és kistözsédek körében is rendkívül népszerű.

*

Az amerikai methodista egyház heves harcot folytat a dohányzás ellen. Egyik legutóbbi, Philadelphában tartott lelkesgyűlésen Reverend

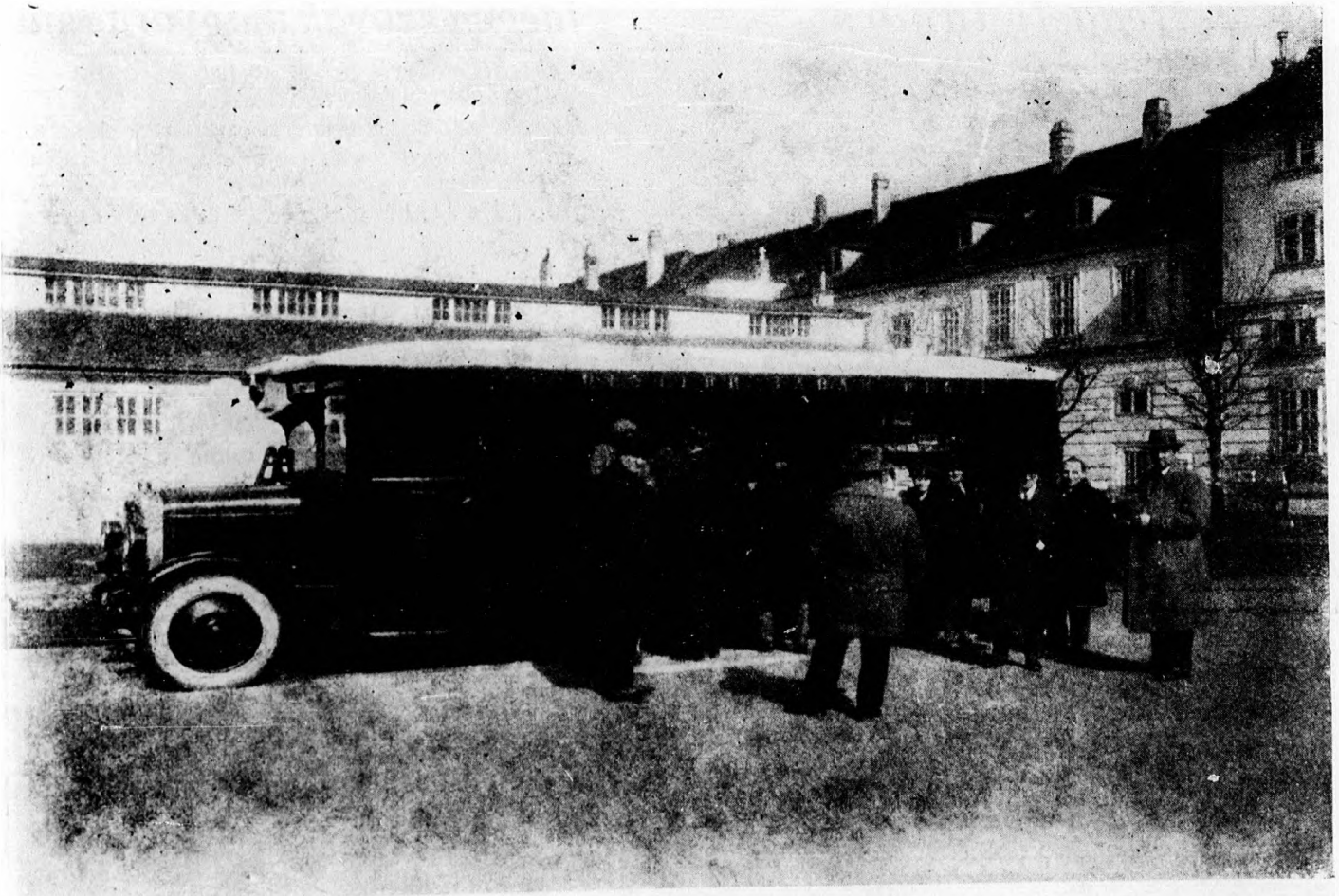
J. R. Hartman »elrémitő« statisztikai adatokat sorolt fel a dohányzás pusztításairól és többek között azt is előadta, hogy a dohányzó nők gyermekeinek 40 %-a holtan születik. Ez az enyhén szólva túlzás megmozdította azután az amerikai komoly tudományos köröket is és a philadelphiai Jefferson kórház igazgatója, Dr. C. M. Spangler tudományos alapon folytatott kísérletek és statisztikai gyűjtés eredményével cáfolja most Hartman adatait. A közlemény szerint csaknem minden fiatal anya cigarettázik ma Amerikában, ennek dacára a halva születettek száma erősen csökkent azon időkhöz képest, amikor még a nők nem dohányoztak. A »North Carolina Medical Society« hivatalos folyóiratában pedig Dr. W. M. Johnson beszámol azokról a kísérletekről, melyeket 150 »javíthatatlan« erős dohányoson és 150 »szendélyes« nemdohányzón végzett. Ezen kísérletek során megállapította a következőket: 1. A dohányzás nem emeli a vérnyomást. 2. A dohányzás nem okoz tüdőbajokat. 3. A dohányzás nem árt a szívnek. 4. A dohányzás nem okoz ideges zavarokat. 5. A dohányzás nem veszi el az étvágyat. 6. A dohányzás a nőknek is teljesen ártalmatlan, még szoptató anyáknak is. Dr. Johnson kísérletei során még azt is megállapította, hogy egy dohányzó ember általában körülbelül két kilogrammal nehezebb, mint

egy egyébként azonos adottságokkal rendelkező nemdohányzó. Ebből azután arra következtet, hogy a dohányzók nyugodtabb idegzetűek és így megelégedettebb emberek, mint a nem dohányosok.

*
A bécsi legfelsőbb törvényszék egyik legutóbbi ítéletében kimondotta, hogy a kincstári trafikárunknak a megszabott áron alul való forgalombahozatala büntetendő cselekmény.

*
A török kormány a dohánytermelést újabb törvényes szabályozásnak készül alávetni, enyhíti az eddigi rendelkezéseket és így a most tárgyalás alatt levő törvényjavaslat szerint a dohánytermelésre szabaddá tett országrészekben egyszerű bejelentés jogot ad a földművesnek a dohánytermelés megkezdésére, csupán a bejelentés alapján neki kiadott ellenőrzőkönyvecske adatait kell kitölteni és az aratás eredményét bevezetés után a falu bírájával hitelesíteni. A legutóbbi rendezés alkalmával, 1927-ben bizonyos országrészekben általános dohánytermelési tilalmat adtak ki, hogy súlyosabb dohányfajták termelését megakadályozzák. Ezekben a területeken most 3 éven keresztül beható kísérleteket fognak végezni és azután újból döntés alá kerül, hol lehet majd a tilalmat felfüggeszteni a termelési kilátások javulása folytán.

*
Oroszországban nagy cigarettahiány mutatkozik, melynek oka abban keresendő, hogy a dohánytermelés nagyfokú csökkenése dacára a szovjet-kormány erőszakolja a dohány- és cigarettaxportot. Számosan sürgetik a cigarettax-

Az osztrák dohányjövédék propaganda-autója.

jegyek behozatalát, ezt a tervet azonban eddig elutasították azzal, hogy a cigarettajegyek behozatala esetén a nemdohányzók is vásárlásra buzdulnának és így a kereslet megnövekedésével a hiány még érezhetőbb lenne.

*

A német kormány a monopólium bevezetésének előmozdítására gyanánt kísérletképpen 1¼ év tartamára kontingentálni akarja a cigarettagyártást a nagyobb gyárak között. A kisebb érdekeltségek nagy ellenállást tanúsítanak a tervvel szemben, mert az szerintük a kevésbé tökéletes gyáraknak teljes romlását jelentené.

*

Az Egyesült Államokbeli szivargyárosok nagyrésze az utóbbi időben vevői körében az eddig világszerte szokásos nemes fából készült szivar-doboz helyett a kartondobozokat iparkodik népszerűsíteni. A gyárosokat erre a változásra az készítette, hogy a kartondobozok csinos külső, színezés stb. tekintetében sokkal több lehetőséget nyújtanak a fadobozoknál. Jelentős szerepet játszik még a súlyoskénés és az olcsóbb és gyorsabb előállítás, olcsóbb szállítás. Minthogy

pedig a papírdobozok forma tekintetében is változatosak lehetnek, védjegy- és mintaoltalom címén is több védelmet remélhetnek a gyárosok a szakmabeli konkurrencia ellen. Nehézségeket okozott eleinte a dobozok megszerkesztése, amennyiben a hajlított kartondobozok nem zártak jól és az áru nedvességi foka, zamatosága bennük gyorsan, jelentősen esökkent. Ezen úgy segítettek most, hogy az egyszerű hajlított dobozokban az árut átlátszó, vékony papírburkolattal veszik körül (cellofan) vagy pedig a dobozt teljesen szagtalanított ragasztóanyaggal úgyszólván légmentesen zárttá teszik.

Zavarokat okozott a kartonanyag szagának a dohányra való hatása, ezen azonban úgy segítettek, hogy a kartont feldolgozás előtt vegyi anyagokkal kezelik, melyek aromatikusan tulajdonságaiknál fogva, ugyanolyan hatással vannak a szivarokra, mint aminó hatást eddig csak a cédrus és egyéb nemes fából készült dobozok révén tudtak elérni.

*

Az egyiptomi nemzetgyűlés szigorú törvényeket készül hozni a dohányhamisítás megakadályozására, hogy az egyiptomi cigaretták jó hírűjét visszaszerezze.

Nikostop-dalok

Irta: Kálmán Jenő

Reggeli tanács

Reggel. Még pizsamában ül
Az ember és álomtól kábult,
Aztán hozzák a reggelit,
Egy lapot vesz elő és rágyújt.

A lapon persze mérgeződik,
A panamákat nyeli szemmel,
Lám, hogyha nikostoppal olvas:
Kevesebb mérget nyel az ember.

Diáktörténet

Egy kisátiák cigarettázott,
A tanári kar bírálta tettét,
A csutka is ott feküdt, mint bűnjel,
Nikostop volt benn: fölmentették.

Idegen szavak magyarázata

Nehogy a lexikonnal töltsd
Mindennél értékesebb idődet.
Periskop az »U« hajót védi,
Nikostop pedig a tüdődet.

Marconi és a Nikostop

Marconi, ki a táviróból
Ellátóította a drótot,
Nemrég egy tisztelőjétől
Kapott egy doboz Nikostópot.

Nikotin nélküli dohány,
Szólott az irigységtől sárgán.
Nahát, akárki bármit mond,
Marconinhoz méltó találmány!

Magyar anekdótakincs

Andris bácsi utazik

Andris bácsi vagy harminc esztendőnek előtte ült utoljára vonaton Betelepszik egy harmadosztályú »nemdohányzó« fülkébe. Jön a kalauz.

— Itt tilos a dohányzás — figyelmezteti Andris bácsit, akinek pipa lóg az agyara közül.

— Hiszen én nem dohányzok, — felel nyugodtan az öreg gazda.

— De ott van a pipa a szájában! — erősködik a kalauz.

Andris bá' felböki az ujjával a nagy kerek kalapját, aztán így adja fel a szót:

— Hát a lábamon is csizma van, — mégse járok most!

A harmadik állomásnál újra benyit a kalauz. Széjjelnéz, hát meglehetősen szép kis tócsát talál Andris bácsi körül.

— Nem látja? — szól rá. — Ki van függesztve a tábla, hogy itt szigorúan tilos a köpködés.

Közben az ellenőr is belép. Andris bá' nyugodtan felel:

— Látom, látom... De azt is látom a másik táblán, hogy aszongya: »Igyunk Igmándi keserűvizet!« De azt nem látom, hogy itt innának az urak. Pedig az is meg van parancsolva!

Két nehéz kérdés meg egy könnyű kérdés

Bevetődik a dömsödi kisgazda budapesti kóborlásai közepette egy fényes hotelbe. Két jókedvű fiatalembernek nagyon megtetszik a pirosposztag arcú, kordováncsizmás magyar. Barátságosan odalépnek hozzá. Rövid beszélgetés után azt mondja az egyik:

— Volna egy kis fölösleges pénze, urambátyám? Mert ha volna, hát ajánlanánk egy fogadást.

— Hát lenni vóna, — mondja a kisgazda — s kivesz ötven vadonatúj tízpengőst. — Csak mondják meg az urak, miben álljon az a fogadás.

A cigarettázó Eszterházy Ágnes

A két fiatalember kitesz száz pengőt az asztalra. Azt mondja az egyik:

— Mondja meg bátyámuram, milyen mély a tenger? Ha eltalálja, magáé a száz pengő.

Gondolkozik a bátya, aztán nagy ravaszul kiböki:

— Hát ippeg egy kődobásnyi.

— No, ebben igaza van, — mondja a két pesti.

— Hát adunk még egy kérdést. Ha erre is megfelel, magáé az egész kétszáz pengő. Rendszerben van?

— Eb aki bánja! — úgy is rászántam azt a kis pénzt, hát csak kérdezzenek az urak.

— Mondja meg hát kedves bátyámuram, milyen messze van ide a menyország?

— Hogy milyen messzi?... Hát úgy vélem, hogy ide mihozzánk ippeg egy stáció.

Mivel hogy megint csak fején találta a szöveget, a két úrfi megelégedi a mulatságot.

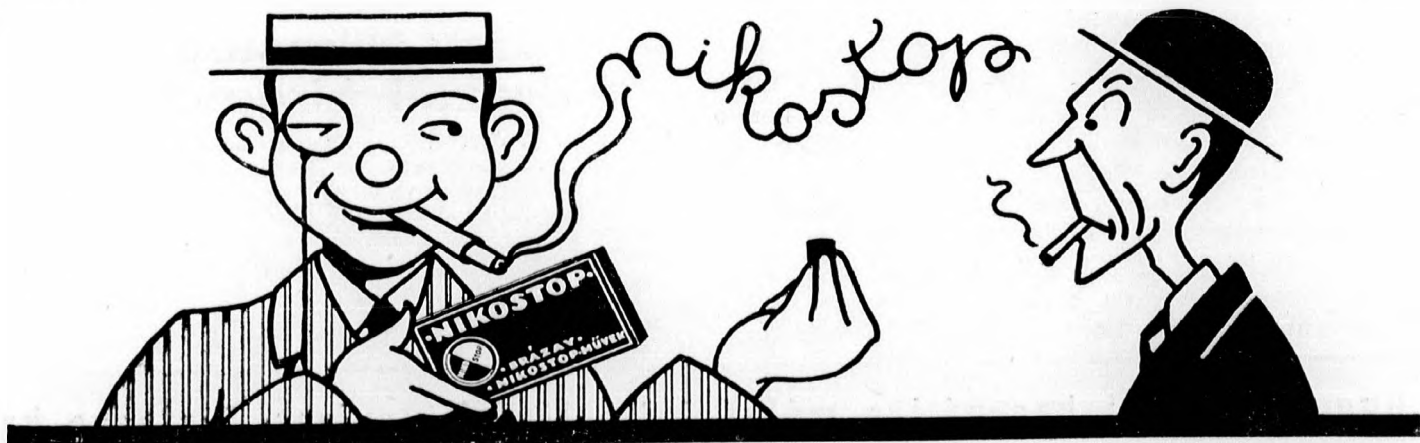
— Itt a pénze, bátya, — az Isten áldja meg!

— Nem úgy uraim! Most már én is szeretnék valamit kérdezni maguktól. Ha eltalálják, akár meg is duplázom ezt a kis pénzt.

— Tartjuk, bátya!

Gazdram sodrít egyet a bajszán és minden szót megkopogtatva teszi föl a kérdést:

— Hát mondják meg az urak, milyen szivart szív az én édes jó keresztkomám Dömsödon?

Primitívek dohányzóművészetéről

Bagórágás és tubákolás is dohányélvezet — a dohánylevél azonban csak akkor fejt ki művészetet, ha füstöl. Akkor válik izgatva nyugtatóvá, akár a zene, akkor hat a szívre, akár a drámairodalom, s ki tudná felsorolni — akkor formál például a segédhivatali díjnokból néhány percre Mussolinét, a negyedosztályos gimnázistából óceánrepülőt, vagy — hony soit — tengeri utazót, a nyolcadistából ellenben cinikus agglégényt, mozijaguárt.

De mindez csak a legújabb kor vívmánya — az ősdohányosok, Középamerika őslakói még nem szívták magukba a dohány nemes szellemét, hanem egyszerűen fújták a füstöt, fújták nádszálakon a parázsló dohánymáglyát, fújták pedig — nemcsak a kellemes illatáért, hanem — a moosarak moszkítóit ellen.

A füst művészetének élvezésmódjai közül kétségtelenül legközelebb áll az ősprimitív felfogáshoz a pipázás. Mert a pipásember — bár már szippant — a leszívás narkóizását még nem is-

meri. Pöfékelése komoly és méltóságteljes — mi lenne a bugaci számadó gulyásból, ha cigarettára gyújtana! Pipázás a tekintély és nyugodalom szimbóluma, a görög archaikus szobrok változatlan félisteni mosolyából van benne valami: az örökkévaló állandóság élvezete, az az egyforma, nagy csend, ami a primitív társadalmakra jellemző s a modern civilizáció cigarettafaló kengyelfutóitól oly távol áll.

A primitívek közül különösen a négereknél vert gyökeret a pipa s Afrika mélye — főleg Kamerun — az a hely, hol a pipaélvezet mű-

vészetet fakasztott. A szabad négerhez hozzánőtt a pipa, életberendezésében ez az egyetlen luxustárgy. Még az ékszer sem teljesen az, mert az ékszernek vallásos-kabalisztikus vagy társadalmi jelentősége van. Csak a pipa való pusztán élvezésre. De nincs is a négernek más eszköze, amelyre díszítőfantáziáját úgy rápazarolná, mint éppen a pipára, erre az igazi ékszerre. A cserépből vagy nehéz fémből való pipát egymáshalmozott alakok díszítik, állat- és emberfejek, szobrocskák, oly gazdagon, hogy magát a pipát, mint füstölőszerszámot, alig hámozhatjuk ki ebből a díszítményorgiából. Még a szár is gyakran faragott s alakokkal van teli, máskor meg színes gyöngyhímzés borítja. A szár hosszú s igen meredeken áll, ha a pipát a talpára állítjuk, mert a néger a pipát a földre teszi, vagy

a rabszolga markába s maga úgy ül melléje, ahogy mi asztalhoz járulunk. Ez az eljárás is merőben ellenkezik a cigarettás ember idegcsőrágyujtásával s mutatja, hogy a primitívek pipája komoly bútordarab, amit tisztelettel kezelnek. Paradés, ünnepi bútor, a gazda büszkesége, nem holmi apró nikotinfulánk, aminőt mi — cigarettások — gépfegyverrel szórunk magunkba.

Tempora mutantur — a néger csak paradészik még a pipájával, nekünk ellenben már az a problémánk, hogy húzzuk ki méregfogát annak a *beszívott* füstnek, amit a »feltalálók« a moszkítóik ellen — *fújtak*.

F. A.

A Brázay Nikostop Művek pályázati hirdetménye

A Füst I. évf. 3. számában közzétett pályázatunkra 48 pályamű érkezett be, melyeknek elbírálását a szerkesztőbizottság volt szíves elvállalni. A bizottság a napokban megkezdi tevékenységét s az eredményt A Füst 1930. márciusi számában fogjuk közzétenni.

Budapest, 1930. január.

BRÁZAY NIKOSTOP MŰVEK.

Gyomorégésnél használjon málnási Siculia gyógyvizet. Biztosan hat

Nem tetszem a nőknek?

Ez az eset a múlt nyáron történt a siófoki gyorsvonaton. El kell mondanom, mert úgy érzem, illik megörökíteni ezt a históriát, amely a nőkkel szemben való magatartásomat gyökeresen megváltoztatta.

Beszállok a másodosztályú fülkébe és behúzódok a sarokba. Egészen korán jöttem, nézem az órát, tizenöt perc van még az indulásig. A fülkében egyedül vagyok. Kitekintek az ablakon. Gusztálom a nőket, ahogy elsietnek a kocsim előtt.

— Csak jönne a fülkémbé valami drága kis utitársnő... — sóhajtottam és mint a pók hátlója rejtekében, úgy ültem én az ablak mellett, lesve a jószerencsét.

Az vesse rám az első követ, aki hasonló körülmények között nem ugyanezt cselekedte volna. A vonaton való utazás, egy ilyen kábítóan kék nyári reggelen, valahogy mintha szentimentálissá tenné az embert.

— Egy szép nőt, egy gyönyörű nőt a fülkémbé... Oh sors, légy kegyes hozzám!

Így epekedtem, miközben elővettem a zseb-tükröt, mert úgy éreztem, hogy a nyakkendőm kissé félreesűszott.

Egészen jól festek, — állapítottam meg bizonyos önelégültséggel, amit egy humoristától igazán nem lehet rossznéven venni.

A szívem megdobbant.

Egy hölgy lejtett el a fülkém előtt.

Rám nézett. Aztán ajkbiggyesztve ment tovább.

Egészen belevörösödtem.

— Mi ez? Annyira visszataszító vagyok? Felülkerekedett bennem a dac:

— Azért se megyek utána!

És vártam a többi nőt.

Egymásután jöttek, kofferekkel, végigsiettek a folyosón, de a fülkémbé egy se tévedt. Úgy látszik leolvasták arcomról a mohó sóvárgást és nőies ösztönnel kitértek előle. Ebben a részben igazat is adtam nekik, mert a finomabb női lélek a férfi nyers vágya elől mindig menekül. Adtam tehát a közömböst, úgy tettem, mintha egyáltalán nem érdekelnének a nők.

De ez a taktika sem vezetett eredményre. Körülöttem már valamennyi fülke tömve volt, csak éppen az enyém maradt üres. Most aztán már határozottan bosszankodni kezdtem:

Az ördögbe is, ez már túrhetetlen. Hiszen nem mondom, hogy a nők túlságosan elkényeztettek eddig érdeklődésükkel, sőt gyakran értek sajnálatos kudarcok is, de ez, ami most történik velem, egyszerűen érthetetlen. Annyira ijesztő talán a külsőm, hogy egyáltalán nem kellek a nőknek?

Dühömben a számat haraptam, miközben az ablakon függő táblára függött a pillantásom. Egyszerre világos lett minden. A magyarázat kézenfekvő volt. Az ablakon ugyanis ez a figyelmeztetés állt:

NEM DOHÁNYZÓ!

DYMI.

Parancsoljon rágyújtani

kérdezni, érdeklődni, — parancsoljon, parancsolni, újra itt vagyok és állok legaláza' sabban rendelkezésére.

— Ó, részemről a februári népiünnepély. Halljuk, halljuk, mi ujság árkokban, bokrokban, bárokbán, bálókban, színházban, közéletben, társadalomban?

— Itt a farsang s bár a Duna február dacára sem zajlik még, az élet annál inkább. Igaz ugyan, hogy az idén mintha csendesebbek volnának valamivel az emberek. Hiába, a nagy depresszió megérzik mindenben, ha ugyan most majd Hága nem hoz egy kis enyhülést. Egyelőre azonban olyan csönd van Pesten, mintha valamennyien aszkéta fogadalmat tettünk volna. Még a jazz is csendesebben húzza a bluest, amelynek andalgó jellege volna arra hivatva, hogy hírlapjaink hímen-rovatát gazdagítsa.

— Ahá. Ebből úgylátszik valami érdekes házassági bejelentés következik.

— Eszem ágában sem volna ilyesmire veteledni, ha nem juttatná eszembe és nem hívná fel rá egyenesen a figyelmemet. Ilyenformán azonban kénytelen vagyok bejelenteni, hogy a legmagasabb arisztokráciában valóban készül egy olyan szenzációs házasság, amelynek nem is az adja meg a szenzációját, hogy váratlanul fogja érni az embereket, hanem inkább az, hogy annyira tudtak róla, hogy már nem is hitték benne. S hogy most mégis meglesz, ez a várat-

lanság sokkal nagyobb szenzáció, mintha teljesen váratlanul érte volna őket.

— S kik legyenek a szenvedő felek?

— Ezt már aztán mégsem. Annyit mindenestre elárulok, hogy a menyasszony még férjnél van, illetve már nincsen férjnél, de a válást még nem mondotta ki a királyi törvényszék, a vőlegény pedig többszörösen özvegy. Már azt is tudom, hogy egy éves földközi nászútra mennek...

— Hát ha nem mondja, — nem mondja. Majd megvárom a Füst következő számát. Menjünk tovább.

— Szíves engedelmével csapongani fogok témáról témára, mint a lepke s a szeszélyes cigarettafüsthöz hasonlóan semmi rendszert be nem tartok. Az operabál elmarad...

— Igen, hallottuk, miért?

— Ennek ostoba oka van. Egyszerűen azért, mert a magyar királyi Operaház nem bízott a bál sikerében, jöllehet, a nőiszabók, akik a bál ötletét felvetették, hogy ezáltal a munkásainak kenyeret adjanak s az üzemeiket foglalkoztassák, olyan összegig vállalták a kiadások fedezését egy közös kassa útján, hogy az Operaház igazán könnyedébb is lehetett volna valamivel és megszerezhetette volna Budapestnek ezt a valóban nagyvárosi, elegáns, érdekes, ünnepi örömet. Övé lett volna a paálóburkolat is és jövőre már saját rezsijében csinálhatta volna bármilyen jótékony célra a siker legnagyobb kilitásaival az operabálat, így azonban kitudja mikor kerül majd a pesti operabálra sor. Párizsban az Intransigeant rendezti minden évben a »Bal des petits lits blancs«-ot s mindig óriási sikerrel. Társadalmi esemény az operabál Párizsban, az lett volna nálunk is, feltétlenül akadt volna kétezereztíz ember, aki megváltotta volna a jótékonyági jegyet. Na de hát, ha nem lesz, hát ne is tépjük a szívünket utólag...

— Milyen érdekes multság lesz akkor a szezonban?

— Talán meglesz a Színészbál újra az idén, amelyet tavaly elég könnyelműen, nem tartottak meg. A Színészbál, tudják ugyebár, a szezon egyik legelegánsabb multsága szokott lenni, s roppant vonzóereje abban rejlik, hogy a város összes primadonnái megjelennek ezen a bálon, a polgári társadalom hölgyei természetesen kíváncsiak rájuk, — azt hiszem nem is kell tovább bizonyítsam, hogy a színészbálnak tehát sikerülnie kell. Eppen ezért nem volna szabad ináolenciából az idén is elmaradnia ennek a színes, gyönyörű multságnak. Eppen elég gonárunk, bajunk van, legalább egy szép esténk legyen a szezonban...

— Tökéletesen igaza van. Erről jut eszembe, mi ujság a színházi fronton?

— Szomorj premier a Vég-színházban, házi premier a Belvárosiban, Fedák premier a Ma-

gyarban, Lábass premier a Királyban (utána itt készül a szezon legnagyobb szenzációja), mint a szezon téli részének utóhullámai. A tavaszi kampány még nincs kialakulva, de a mai színház-pszichológiai helyzetben nem is nagyon lehet. Majd csak március első felében fog kialakulni a színházak tavaszi képe. Annyi bizonyos, hogy Sebestyén Géának négy darabot nyújtottak be a Budai Színház számára, ahol 99%-nyi biztonsággal egy Emőde-Török darab kerül színre Gaál Franciskával. A zenéjét most készíti odaát az Egyesült Államokban — Szirmai Albert.

— Politika?

Minden kávéházban tucatjával ülök az asztal, az »Ugye megmondtam« emberek, akik Bethlen hágai sikere után arra hivatkoznak, hogy ők előre megmondták, hogy ha egy ilyen okos ember, ilyen nagyon a kezébe vesz egy dolgot, mint Bethlen a hágai ügyünket, akkor annak sikerülni kell. Hogy így meg úgy: tudja Bethlen mit csinál, addig csak őt nem kellett, ezután bennünket sem kell féltetni.

— Na hála Istennek az első optimista hang. Folytassa ebben a hangnemben.

— Erre Harsányi Zsoltot kellene felkérni, aki most jött haza Dresdából, ahol minden évben eltölt néhány hetet s ilyenkor mindig a legoptimistább hangulatban van. A kitűnő Zsolt esküszik a dresdai szanatóriumra, ahol egyébként egy idő óta egy kis enyhítést is engedélyeznek az orvosok a betegeknél, nevezetesen megengedik nekik a cigarettázást, miután egy magyar beteg bemutatott nekik egy furcsa magyar gyártmányú szipkát, amelynek gyomrában egy kis nikotinfogó vatta helyezhető el. — címe Nikostop — s ott a helyszínen bebizonyította nekik, hogy ezzel a szipkagyártmánnyal reggeltől estig pöfékelhet, fíkaronyít sem árt neki a dohányzás.

— Erről már mi is hallottunk. Hol kapni?

— Egyelőre még sehol, néhány nap múlva már mindenütt. Az egész világon szabadalmaztatva van és a dohányzók között futótűzként terjed a híre. Egész csomó író és politikust tudok, akik protekciós úton, még a forgalombahozatal előtt szereztek maguknak ilyen Nikostop szipkát, azóta új embernek érzik magukat.

— Eljen, éljen!

— Él is, az emberi kor legvégső határáig, aki ezt az öröngős találmányt használja. Na most ide figyeljen: befejezésül egy kisebbfajta petárára következik, — no ne féljen, nem srápnal éles golyókkal töltve, csupán amolyan gellért-hegyi, inkább szép, színes, mint a tűzijáték...

— Ne csigázza így fel az érdeklődést, hanem lassuk a medvét!

— Nagy vadászat volt egy dunántúli kastély bájos háziasszonyánál, vadkan-vadászat, mint-hogy öméltósága szenvedélyes és bátor vadász, néhány évvel ezelőtt Afrikában is járt, egy külföldi vadászársággal és az apró vadakra rendezett vadászatokban nem igen lelő örömet. A vadász-szerencse eddig mindig mellette volt, ezuttal azonban szinte végzetes baj történt vele. Egy óriási kannal került váratlanul szembe s ami még sohasem történt meg vele, elfelejtette kitűnő angol fegyverének a závarzatát kinyitni, s hiába nyomta meg a ravaszt, a fegyver természetesen nem sült el. A felbőszült vad nekirohant az előkelő dámanak, aki a veszély láttára hangosan elsikoltotta magát s tehetetlenségében és lefegyvertettségében, — elájult. A vadászárság egyik tagjának karjai között ébredt fel újra, aki az utolsó pillanatban terítette le a százhatvan kilós disznót egy pompásan irányított lövéssel. Az életmentésnek lovagiás folytatása lesz, amennyiben a méltóságos asszony, aki egyébként elvált, mikor felnyitotta a szemét, azt kérdezte a gentlemantól: hol vagyok? A gentleman pedig így felelt: a völgyénye karjaiban... (Minden külön értesítés helyett.)

MÁLNÁSI
SICULIA
TERPENTIN-ESZTERGOM VÖRÖZ
ALCALISCH-MINERALISCHES SÜDERBRUNNEN

Kiváló összetételű égvényes sósavanyú víz

Páratlanul gazdag natrium-bicarbonatban, lithiumban és konyhasóban.

Ha influenzás, ha meghűlt, ha köhög, ha rekedt, igyék Málnási Siculia gyógyvizet, az meggyógyítja Önt. Ezenkívül páratlan étvágygerjesztő, az emésztést előmozdítja, gyomorégést azonnal megszünteti.

Kapható mindenütt és a főlerakatonal:
Brázay Zoltán Forrásvállalatai,
 Bpest, X., Szapáry-u. 31. Telefon: J. 348-76

Dohányozhatsz akármennyit, Nikostoppal nem árt semmit

Fejtörő

VIZSZINTES:

1. A dohány állandó élvezése.
11. Számos művelője dohányos.
12. Sok ember idegességére ez a dohányzás.
13. Végpont.
14. Maga mögött hagy.
16. Egy — angolul.
17. Eneklő szócska.
18. Számárhang.
19. Ilyen halál is van.
21. Igekötő.
23. Határozószó.
26. Tiltó szó.
27. Híres Vénusz szobor lelőhe. ye.
28. Egy jól kezelt dohányföldhöz sok kell.
30. Ilyen ló is van.
31. Vissza: exotikus állat.
32. Ekkor még nem ismerték az óvilágban a dohányzást.
34. A derűs ég színe.
35. Kegyelem.
37. Olaszország része.
39. Sporteszköz és igen — olaszul.
41. Rt — németül
42. Oda — idegen nyelven.
43. Táblázat, minta, tervezet.
45. Üstökös része.
47. Ráun magánhangzói
48. — németül
49. Az U. S. A. állama.
51. Este, aki álmos.
54. Ilyen dohány is van.
55. Egy — latinul (nőnem).

FÜGGŐLEGES:

1. A dohányt terjesztette el.
  2. Női név.
  3. Némely dohányos ember temperamentuma.
  4. Szellemidéző műszó.
  5. Kínai pénz.
  6. Jó dohányé finom.
  7. Név — franciául.
  8. Mutatószó.
  9. Ilyen ember szívesen keres enyhülést a dohány füstjében.
  10. Téli sport.
  15. Kúszónövény.
  20. Ur — németül.
  22. Farsangi multságokon láthatók.
  24. Keserű növényi gyógyanyagok.
  25. Vissza: pipában a dohány elég nehezen
  27. Helyzetét változtatja.
  29. Régi úrmérték.
  30. Teljessége a szuverenitás.
  31. Nem vesz komolyan.
  33. Autómárka.
  36. A dohányföldre is veszedelem.
  38. Egyik faja a dohánymonopólium.
  40. Sokszínű.
  44. Enyém — németül.
  45. Zenei hang.
  46. Névutó.
  50. Indulatszó.
  52. Rangjelző
  53. Híres svájci reformátor (1484—1531) magyar monogramja.
- Megfejtésül beküldendő vizszintes 1, 37, 54 és a függőleges 6, 9, 22.

Földrajz.

A, an, al, bi, chi, co, csa, egy, grön, gol, há, ka, le, land, me, no, nád, no, na, nyír, o, or, ri, ri, szág, to, ur, za.

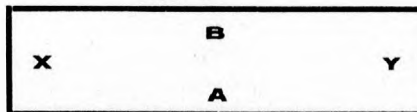
1. Világrész.
2. Délamerikai állam.
3. 2800 km. hosszú délamerikai folyó.
4. Szépen fejlődő tiszántúli magyar város.
5. Megye.
6. Európai állam, melynek nagy előnye a spléndid isolation.
7. Óriási amerikai sziget.
8. Rafael hazája.
9. Hamburg szomszédja.

A szótárgokból a definíciók segítségével összeállított tulajdonnevek kezdőbetűi sorrendben a Cordillerák legmagasabb csúcsának (6953 m.) nevét adják.

1	2	3	4	5	6	7	8		9		10	
11												
13				14				15				
16				17				18			19	20
		21	22		23	24	25				26	
	27					28			29			
30					31				32		33	
34					35			36				
37				38				39				40
41			42				43				44	
		45					46		47		48	
49	50				51		52			53		
54										55		

Bridge-rejtvény

Pick —
Coeur 10, 5, 3, 2,
Caro J, 5, 4,
Treff K

Pick 6, 4, 3,
Coeur 9, 8, 6,
Caro 10, 8,
Treff —

Pick 8, 7,
Coeur —
Caro —
Treff J, 9, 7, 6, 5, 2

Pick Q, 9, 2,
Coeur 4,
Caro 3,
Treff A, 10, 3

Saus-adou; A kezd és csinál
7 ütést.

A megfejtés csak az alanti szelvényen küldhető be 1930. február 10-ig.*

A FÜST

keresztrejtvény 4. szám

.....

.....

.....

.....

Földrajz:

.....

Bridge-probléma:

.....

* A megfejtők között a következők eredményeket osztjuk ki:

1 doboz (1/2 kg.) Gerbeaud csokoládédesszert, vagy: 1 készlet Nikostop, luxus-kivitelben.

5 készlet „Turul” öngyújtó.
5 doboz „Najád”-garnitúra.

A Füst 1929. decemberi számában közölt keresztrejtvény megfejtése:

Vizszintes: 1. Szivartárca, 11. Za. 12. Karaibál, 13. Imára, 16. Uri 17. Valparaiso, 20. Ot. 21. Er. 22. Deckung, 25. Lo. 26. Hó, 27. Gyu. 28. A szél. 31. Ss. 33. Arab. 34. Utas. 36. Za. 38. Ica. 39. Rág. 41. Parádék. 44. Ojáf. 46. Párol. 47. Ás. 48. Sin. 50. Kimért. 51. So. 52. Alkotás. 54. Or. 56.

Pipások. 57. Akó. Függőleges: 1. Szivola 3. Verpelét. 32. Szárító.

A bridge-probléma helyes megoldása: A kiadó ütést X fogja coeur Y-nal.

A lapunk decemberi számában közölt keresztrejtvényt 428. a bridge problémát 13! olvasónk fejtette meg helyesen.

Ezek közül a nyereménytárgyakat a következők nyerték:

Dr. Theisz Oszkár ideggyógyász, Abony.
Dr. Bene László máv. főfelügyelő, Budapest, VII. Dembinski ucca 34, II. 10.

Magyari László színész, Szeged, Színház.
Dr. Kohn László fogorvos, Budapest, V., Sas ucca 6.

Dr. Ribó Zoltán m. k. p. ü tan., Szombathely, Wesselényi ucca 7. A. ép. II. 2.
Horváth Antal György művész, Budapest, VI., Eötvös ucca 28. f. 5.

Horváth Ferenc, Balatonfüred, Szanatórium
Simonovics Blanka, Budapest, IX., Üllői út 119.

Koncz Henrikné, Budapest, VIII., József ucca 2.

Dóczy Emilia, Cegléd, Szülő-otthon, Bocskay ucca 9.

Szeremi Erzs, Budapest, I., Bercsenyi ucca 3., III. 16.

Molnár Eta, Budapest, VI., Eötvös ucca 33., f. 2.

Kiadótulajdonos:

Brázay Kálmán vegy. gyárt. rt.

Budapest, X, Szapáry ucca 31. szám.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Dr. Simon Béla.

HAJDAN RÁGYUJTANI

NEHÉZ
VOLT
MÉG !

A
VIHAR
ÖNGYUJTÓ
MA
VIGAN ÉG.

GYÁRTJA:

**VADÁSZTÖLTÉNY-, GYUTACS- ÉS
FÉMÁRUGYÁR RT.**
BUDAPEST, V., MÉRLEG-U. 3.

TELEFON: Aut. 838-20.

Gyárak: Magyaróvár, Nagytétény, Csepel

Kapható
mindenhütt !

Kapható
mindenhütt !

Minden dohányzó számára nélkülözhetetlen a

mely valósággal áldást jelent a dohányzó emberiségnek. A tudomány mai állása szerint a

NIKOSTOP

az egyetlen készítmény, mely a gázmaszkok elvei alapján a nikotintól és a dohányzás minden káros hatásától teljesen megvéd, anélkül, hogy a dohány kellemes ízét megváltoztatná vagy a dohányzás élvezetét csökkentené. A

NIKOSTOP

a dohány nikotintartalmának 86—88%-át kirekeszti; a dohányzás élvezetét úgysem a nikotin, vagy egyéb mérgek okozzák, hanem a dohányban lévő gyanták elégségből származó illatos anyagok. A

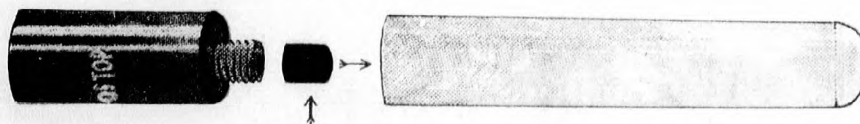
NIKOSTOP

kiválóságát a világhírű charlottenburgi, bécsi és debreceni vegykísérleti állomások sorozatos analízisei megállapították. Magyar szabadalmának száma 97846, angol, német, osztrák, amerikai stb. szabadalmak bejelentve. A

NIKOSTOP

kezelése könnyű és egyszerű: Ön csak behelyez könnyedén egy Nikostop-ot a dobozhoz mellékelt ízléses szipkába:

a főbbít elvégzi a Nikostop!

Egy cigarettához való készlet ára ízléses szipkával 2— pengő; ugyanaz szivarszipkával 3— pengő. Házihasználatra való nagy doboz pótcsomag, cigarettához 1— pengő, szivarhoz 1— pengő 50 fillér. Zsebbevaló csinos alumínium-tartalékdoboz, cigarettához vagy szivarhoz való Nikostop-pal, 30 fillér.

GYARTJA:

BRÁZAY NIKOSTOP MŰVEK, Budapest, X., Szapáry-utca 31. TELEFON: J. 348—76

Kapható minden dohányárudában.